

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

Tid: Torsdagen den 8 mars 2018, klockan 08:30

Plats: Sammanträdesrum 1, BRIO-huset, Osby

Ärende

- 1 Upprop och protokollets justering
- 2 Godkännande av dagordning
- 3 Ändring delegationsordning Vård och omsorg
- 4 Handlingsplan hemtjänsten
- 5 Boendestöd - riktlinjer
- 6 Uppföljning förebyggande hembesök
- 7 Yttrande projektering äldreboende i Lönsboda
- 8 Revisionsrapport, granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag

Johnny Kvarnhammar (S)

Ordförande

Marit Löfberg

Sekreterare

3

Vård och omsorg
Mensur Numanspahic
0479-528228
mensur.numanspahic@osby.se

Ändringar i delegationsordningen (VON/2015:18)

Dnr VON/2017:41 002

Vård och omsorg förslag till Vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att godkänna ändringar i delegationsordningen.

Sammanfattning av ärendet

Vård och omsorgsförvaltningen har sedan årsskifte ansvar för att fatta och verkställa beslut gällande boendestöd och öppen verksamhet för psykisk funktionshindrade. Detta medför behov av att ändra delegationsordningen. Dessa ändringar innebär att insatserna boendestöd och öppen verksamhet förs in som punkt 2.2 i avsnitt 2 (gul markerad). I samband med detta förslår förvaltningen att som delegatbeteckning använda SoL handläggare i stället för biståndshandläggare. Detta kommer att undanröja eventuella hinder om man vill t.ex. använda sig av handläggare från andra förvaltningar som i sin yrkesfunktion använder just begrepp Sol handläggare.

Finansiering

Inga kostnader uppstår i samband med denna ändring.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse dateras 2018-02-19.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Mensur Numanspahic
Områdeschef

Beslutet skickas till

OSBY
KOMMUN

Delegationsordning

Vård och Omsorg

Gäller fr.o.m. 2015-01-01 med revidering 2015-11-24

Antagen av socialnämnden den 16 december 2014,
Godkänd av Vård och omsorgsnämnden den 13 januari 2015, § 16, reviderad
den 24 november, § 88

Innehållsförteckning

Allmänt om delegering av beslutanderätt inom en nämnd

Allmänt om delegering från nämnd	3
Riktlinjer för delegerad beslutsrätt	5
Lagrumsförkortningar	6
Förkortningar	

Delegationsbestämmelser

1. Allmänt	7
2. Beslut enligt Socialtjänstlagen 2001:453	8
3. Beslut enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)	9
4. Beslut rörande kommunal hälso- och sjukvård	10
5. Överklagande, yttrande och anmälningar mm till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter	11
6. Beslut enligt Offentlighets- och Sekretesslagen	12
7. Beslut rörande ekonomi och administration	12

Verkställighet

Exempel på verkställighet	13
---------------------------	----

Allmänt om delegering av beslutanderätt inom en nämnd (6 kap 33- 38 §§ kommunallagen)

Vad innebär delegering?

Delegering innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (=delegaten).

Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som ett beslut av nämnden och *kan överklagas* genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut, men kan *återkalla* delegeringsuppdraget. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Förutsättningar för nämndens delegationsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till nämnden att hantera vissa verksamhetsområden eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegering av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom *särskilt beslut* eller genom att fatta beslut om en *delegationsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Vad kan delegeras

a) Nämndens delegationsrätt – delegeringsförbud (6 kap 34 § KL)

Nämnden får inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
 2. framställningar eller yttranden till fullmäktige,
 3. yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
 4. yttranden med anledning av att nämndens egna beslut överklagats,
 5. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
 6. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter bl.a. inom socialområdet
- Ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är av *större vikt* beslutas av nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar blir avgörande. Någon klar gräns för vad som är möjligt att delegera eller ej finns inte. En bedömning görs utifrån hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

b) Delegering och verkställighet

Det är skillnad mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. I *delegationsordning* tas endast upp *beslut i kommunallagens mening*.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet går inte exakt att avgöra.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bl.a. av att det finns *utrymme för alternativa lösningar* och att den som beslutar måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut *överklagas* genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär.

Vid *ren verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig om t.ex. tillämpa en fastställd taxa eller där klara riktlinjer anger förhållningssätt. Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (10 kap 2 § 2 p KL).

c) Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Vem kan man delegera till? (6 kap 33 § KL)

En nämnd kan lämna delegeringsuppdrag till

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden, en ledamot eller ersättare i nämnden, en anställd hos kommunen

Det är *inte tillåtet* att lämna delegeringsuppdrag till

- flera anställda i grupp, till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. *blandad delegering*, anställd i kommunalt bolag

Det bör också vara klart, genom delegationsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas (6 kap 36 § KL)

En nämnd får enligt kommunallagen uppdra åt ordförande eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ beslut anses som ett beslut av nämnden.

Anmälan av delegationsbeslut (6 kap 35.37 §§ KL)

Beslut som fattas med stöd av delegering skall anmälas till nämnden.

Syftet med anmälan är att nämndernas *informations- och kontrollbehov* ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för *beslutets lagakraftvinnande*. Ett beslut vinner nämligen laga kraft tre veckor efter att det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att det protokollförda beslutet justerats.

Riktlinjer för delegerad beslutsrätt

- Bestämmelserna om delegering innebär att Vård och omsorgsnämnden överför självständig beslutanderätt till delegat. Härigenom får delegaten rätt att fatta beslut på nämndens vägnar i vissa ärenden. Besluten gäller på samma sätt som om nämnden själv fattat dem.
- Nämnden kan inte ändra beslut som fattats av delegat. Däremot kan nämnden genom eget handlande föregripa delegatens beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och besluta. Finner nämnden att delegationsordningen bör ändras, kan nämnden återkalla den givna beslutsrätten. Detta kan göras generellt för en viss grupp av ärenden, för en viss tjänsteman eller för ett visst ärende.
- Det är inte tillåtet för en delegat att i sin tur delegera beslutanderätten vidare.
- Delegaten har att förvissa sig om att erforderliga anslag finns för de kostnader som föranleds av beslutet.
- Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärenden som rör delegatens egna personliga förhållanden, eller där eljest jäv enligt 211 § förvaltningslagen föreligger.
- I samtliga ärenden bör överordnad instans motsvarande delegation vid delegats frånvaro.
- Delegat bör i viktiga ärenden samråda med överordnad innan beslut fattas.
- Den delegerade beslutanderätten kan endast användas av den som har att handlägga dylika ärenden och endast i tilldelat ärende.
- Som förutsättning för utövande av delegerad beslutanderätt gäller i samtliga fall att utfärdade riktlinjer och övriga bestämmelser i verksamheten iakttas.
- Beslut som fattas med stöd av delegation förtecknas och anmäls till Vård och omsorgsnämnden. Förteckningen skall vara tillgänglig vid nämndens sammanträde.
- Handlingarna som utfärdas med stöd av delegation, undertecknas av delegat på nämndens vägnar.

Lagrumsförkortningar

BrB	Brottsbalken
FvL	Förvaltningslag (1986:223)
HSL	Hälso- och sjukvårdslag
KL	Kommunallag (1991:900)
LSS	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
PL	Patientsäkerhetslag
PuL	Personuppgiftslagen (1998:204)
SekrL	Sekretesslagen
SFS	Svensk författningssamling
SoL	Socialtjänstlag (2001:453)
SOSFS	Socialstyrelsens författningssamling
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Förkortningar

Delegationsordningen och verkställighetsförteckningen omfattar följande delegater och med förkortningar för dessa:

VON	Vård-och omsorgsnämnden
VONAU	Vård-och omsorgsnämndens arbetsutskott
VONO	Vård-och omsorgsnämndens ordförande
VONVO	Vård-och omsorgsnämndens vice ordförande
FVC	Förvaltningschef
SoLHL	SoL handläggare
OCM	OC myndighetsutövning
VPLSSK	Vårdplanerande sjuksköterska
FK	Försäkringskassa
MAS	Medicinskt ansvarig sjuksköterska
EC	Enhetschef
SSK	Sjuksköterska
LSSHL	LSS handläggare
VCR	Verksamhetscontroller

Delegationsbestämmelser

1. Allmänt

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
1.1	Beslut i ärende till utskott som är så brådskande, att utskottets avgörande inte kan avvaktas	VONO	VONVO	6 kap 6§ KL
1.2	Riktlinjer inom verksamheterna (som ej beslutas av annat organ t.ex. personalärenden)	VONAU		
1.3	Övergripande rutiner utifrån fastställda riktlinjer	FVC		
1.4	Ansökningar om projektmedel, EU-bidrag m.m. hos Länsstyrelse, ESF f fl - upp till 6 basbelopp - över 6 basbelopp	FVC VONAU		
1.5	Utskotts representation och uppvaktning	VONO	VONVO	
1.6	Förtroendevalda i utskott, deltagande i kurser, konferenser	VONO	VONVO	
1.7	FVC har rätt att delegera vidare de punkter som delegerats till denne			

2. Beslut enligt Socialtjänstlagen 2001:453

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
2.1	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet upp till 90 tim/månad	SoLHL		4 kap 1 § SoL
2.2	Beslut om boendestöd och öppna verksamhet till psykisk funktionshindrade	SoLHL		4kap 1§
2.3	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet 90 - 120 tim/månaden	OCM		4 kap 1 § SoL
2.4	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet över 120 tim/månad	VONAU		4 kap 1 § SoL
2.5	Beslut om bistånd i form av särskild boendeform för service och omvårdnad av äldre	SoLHL		4 kap 1 § SoL
2.6	Beslut med anledning av ansökan enl 2 kap 3 § om insatser enl 4 kap 1 § SoL	SoLHL/ VPLSSK		2 kap 3 § och 4 kap 1 § SoL
2.7	Beslut om bistånd i form av avlastningsplats/växelvård mm	SoLHL/ VPLSSK		4 kap 1 § SoL
2.8	Beslut om bistånd i form av plats i dagverksamhet	Demenssjuk-sköterska/ SoLHL		4 kap 1 § SoL
2.9	Beslut om ledsagarservice	SoLHL		4 kap 1 § SoL
2.10	Beslut om bistånd i form av kontaktperson	SoLHL		4 kap 1 § SoL
2.11	Beslut om köp av plats i annan kommun eller hos annan vårdgivare	VONAU		
2.12	Beslut om att inleda utredning	SoLHL/ VPLSSK		11 kap 1 § SoL
2.13	Beslut om att utredning inte skall inledas eller att inledd utredning skall läggas ned	SoLHL/ VPLSSK		11 kap 1 § SoL
2.14	Beslut om utredning inte skall föranleda någon åtgärd	SoLHL/ VPLSSK		11 kap 1 § SoL
2.15	Beslut om framställning om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun	SoLHL		16 kap 1 § SoL
2.16	Beslut om mottagande av ärende från annan kommun	SoLHL		16 kap 1 § SoL
2.17	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man / förvaltare	SoLHL / EC/ SSK		42 § 2 st SoF
2.18	Beslut om anmälan till överförmyndaren om att behov av god man / förvaltare inte längre föreligger	SoLHL / EC/ SSK		42 § 2 st SoF
2.19	Beslut om avgift	Assistent		8 kap 2 § SoL
2.20	Anmälan om allvarliga missförhållanden eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande inom Vård och Omsorg	FVC MAS		14 kap 7 § SoL

3. Beslut enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade(1993:387)

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
3.1	Beslut om personkretstillhörighet	Särskilt beslut erfordras inte utan är en del av beslut om insats		1, 7 § LSS
3.2	Beslut om biträde av personlig assistent	LSSHL VONAU	I avvaktan på FK:s beslut	7 § och 9 § 2 LSS
3.3	Ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistent	LSSHL		7 § och 9 § 2 LSS
3.4	Ekonomiskt stöd för att bekosta personlig assistans vid tillfälligt ökade behov	LSSHL		7 § och 9 § 2 LSS
3.5	Beslut om ledsagarservice	LSSHL		7 § och 9 § 3 LSS
3.6	Beslut om biträde av kontaktperson	LSSHL		7 § och 9 § 4 LSS
3.7	Beslut om ersättning till kontaktperson (arvode och omkostnadsersättning)	LSSHL		
3.8	Beslut om avlösarservice i hemmet	LSSHL		7 § och 9 § 5 LSS
3.9	Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	LSSHL		7 § och 9 § 5 LSS
3.10	Korttidstillsyn för skolutgång över 12 år utanför det egna hemmet i LSS anslutning till skoldagen samt under lov	LSSHL		7 § och 9 § 7 LSS
3.11	Beslut om boende i familjehem för barn och ungdom	VONAU	OC	7 § och 9 § 8 LSS
3.12	Beslut om boende med särskild service för barn och ungdom	VONAU		7 § och 9 § 8 LSS
3.13	Beslut om boende inom kommunen med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	LSSHL		7 § och 9 § 9 LSS
3.14	Beslut om boende utanför kommunen med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	VONAU		7 § och 9 § 9 LSS
3.15	Daglig verksamhet inom kommunen för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete	LSSHL		7 § och 9 § 10 LSS
3.16	Daglig verksamhet utanför kommunen för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig	LSSHL		7 § och 9 § 10 LSS
3.17	Förhandsbesked om rätten till insatser enl LSS för person som inte är bosatt i kommunen	LSSHL		16 § 2 st LSS
3.18	Beslut om att utreda behoven för enskild på tillfälligt	LSSHL		16 § 3 st

	besök i kommunen och besluta om insatser enl LSS			LSS
3.19	Beslut om upphörande av insats enligt LSS	Delegaten i ursprungsbeslutet		
3.20	Beslut att utbetala assistansersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen	OC		11 § LSS
3.21	Beslut om återbetalningsskyldighet för felaktig eller för hög assistansersättning.	OC		12 § LSS
3.22	Anmälan till överförmyndare att behov av förmyndare, förvaltare eller god man föreligger	EC LSSHL		15 § 6 LSS
3.23	Anmälan till överförmyndare att behov av förmyndare, förvaltare eller god man inte längre föreligger	EC LSSHL		15 § 6 LSS
3.24	Beslut om avgift från förälder vars barn är under 18 år och får omvårdnad i ett annat hem än det egna	FVC	Beslutet ej överklagbart	20 § LSS, 5 § LSS förord, 43, 44 §§ SoF
3.25	Beslut om att anmäla behov av ersättning för personlig assistent till försäkringskassan	LSSHL		51 kap 17 § SFS 2010:11
3.26	Beslut om framställning till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	LSSHL		4 § 3 st Lag om allm barnbid.
3.27	Godkännande av familjehem	VONAU		6 kap 6 § SoL
3.28	Beslut om ersättning till familjehem	EC		
3.29	Beslut om att ingå avtal med vårdgivare	OC		17 a §
3.30	Anmälan av allvarliga missförhållanden eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg.	MAS / FVC		24 f § LSS (1993:387)

4. Beslut rörande kommunal hälso-och sjukvård

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
4.1	Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg av allvarlig skada eller sjukdom i samband med vård, behandling eller undersökning	MAS		3 kap 5 § PL 2010:659 SOSFS 2005:28 5 kap 1 §
4.2	Beslut om nedsättning/avgiftsbefrielse av avgift för kommunal hälso- och sjukvård	OC		26 § HSL (1982:763)

5. Överklagande, yttranden och anmälningar mm till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
5.1	Beslut om att föra talan i Förvaltningsrätt om återkrav enl 9 kap 1 § SoL	VONAU		9 kap 3 § SoL
5.2	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol	OC EC		10 kap 2 § SoL
5.3	Utseende av ombud att föra nämndens talan	FVC		10 kap 2 § SoL
5.4	Överklagande och yrkande om inhibition när Förvaltningsrätt eller Högsta Förvaltningsrätten ändrat nämndens beslut, och beslutet ursprungligen fattas av delegaten, samt avgivande av yttrande i SoL-ärenden där ursprungsbeslutet fattats av delegaten.	Delegaten i ursprungsbeslutet / EC	Ej ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt	10 kap 1, 2 §§ SoL, 3 kap 10 §, 6 kap 33 § och 34 § 3 p KL
5.5	Överklagande och yrkande om inhibition när Förvaltningsrätt eller Kammarrätt ändrat nämndens beslut och beslutet ursprungligen fattats av delegaten, samt avgivande av yttrande LSS-ärenden	Delegaten i ursprungsbeslutet / OC		27 § LSS, 6 kap 33 § och 34 § 3 p KL
5.6	Överklagande, yrkande om inhibition samt yttrande till Förvaltningsrätt och Kammarrätt i SoL-ärenden när ursprungsbeslutet fattats av nämnd	VONO	När brådska råder eller VON/VON AU:s sammanträde inte kan avvaktas	10 kap 1, 2 §§ SoL 6 kap 36 § KL
5.7	Överklagande, yrkande om inhibition samt yttrande till Förvaltningsrätt och Kammarrätt i LSS-ärenden när ursprungsbeslutet fattats av nämnd	VONO		27 § LSS 6 kap 36 § KL
5.8	Beslut huruvida omprövning skall ske	Delegaten i ursprungsbeslutet		27 § FvL
5.9	Omprövning av beslut	Delegaten i ursprungsbeslutet		27 § FvL
5.10	Prövning av att överklagande skett i rätt tid, samt avvisning av överklagande som inkommit för sent	Delegaten i ursprungsbeslutet		24 § 1 st FvL
5.11	Avvisande av ombud	VONAU		9 § FvL
5.12	Avge yttrande med anledning av överklaganden av delegationsbeslut	Delegaten i ursprungsbeslutet		
5.13	Yttrande över remisser till myndigheter, organisationer m.fl. i frågor som inte är av stor vikt eller principiell betydelse	VONAU		
5.14	Yttrande till allmän domstol i brottmål	EC		31 kap 1 § 1 st BrB
5.15	Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	EC		31 kap 1 § 2 st BrB
5.16	Uppgiftslämnande till smittskyddsläkare	OC		6 kap 12 § smittskyddslagen

5.17	Yttrande till tillsynsmyndighet	VONAU		IVO, LS, JO, JK, DO
5.18	Beslut om polisanmälan ang misstanke om vissa grövre brott	VONO		12 kap 10 § SoL
5.19	Beslut om polisanmälan ang brott mot den egna verksamheten	VONAU	Brådskande: arbetsledning	12 kap 10 § SoL

6. Beslut enligt Offentlighets- och Sekretesslagen

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
6.1	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet,	FVC		26 kap 1 § 6 kap 1 o 2 §§ OSL
6.2	Uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	FVC		10 kap 14 § OSL
6.3	Beslut om att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	FVC		12 kap 6 § SoL
6.4	Beslut att lämna ut handling fattas, efter sekretessprövning och prövning enligt Pul, av den som har handlingen i sin vård.	Närmast ansvarig chef		2 kap TF, 6 kap OSL, Pul
6.5	Beslut om att lämna ut handling till annan myndighet i enlighet med skyldighet att bryta sekretess	Närmast ansvarig chef		10 kap OSL

7. Beslut rörande ekonomi och administration

Nr	Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
7.1	Representation och dylikt – beslut om representation och uppvaktningar	VONO		
7.2	Inköpsärenden, ej drift – inköp av inventarier/utrustning som inte är att betrakta som drift, inom ramen för beviljade medel (invest.budget)	VCR		
7.3	Försäljning av utrangerad utrustning – görs i första hand mellan förvaltningar, annars till annan intressent. Marknadsvärde som riktpunkt	VCR		
7.4	Budgetansvar, drift – bedriva verksamhet inom ramen för beviljade anslag. Inköp av förbrukningsmaterial etc	Respektive budgetansvarig		
7.5	Avskrivningar, avgiftsskuld – max 3 000 kr om förutsättningar att betala saknas	VCR		
7.6	Utdelning ur de fonder som ligger inom VON:s ansvarsområde	VCR		
7.7	Beslut att bevilja handkassor – max 2 500 kr	VCR		
7.8	Tecknande av hyresavtal gällande bostäder inom vård och omsorgsnämndens ansvarsområde	Budgetansvarig EC		

Verkställighet, exempel

För verkställighetsärenden gäller att:

- beslut alltid följer fastställda riktlinjer
- omfattar även andra ärenden/ärendegrupper av liknande art och omfattning.

Personalpolitik

* Förutsättning för verkställighet är att kommunens policy och riktlinjer inom personalpolitiken följs

Närmast överordnad chef:

- Återbesättningsprövning under förutsättning att medel finns i budget
- Fastställa lön vid nyanställning av chefer * samråd sker med personalchef
- Fastställa lön vid nyanställning av övrig personal
- Anställning med varaktighet mindre än 1 år (innan beslut om anställning fattas ska samråd ske med personalkonsult för att bevaka lagstadgade skyldigheter såsom omplacering, LAS mm)
- Begära in läkarintyg vid sjukdom, utreda rehabiliteringsbehov, göra handlingsplan för återgång i arbete
- Avstängning (ej vid fel/försummelse eller brott)
- Bevilja ledigheter utan lön som regleras i lag/avtal, bevilja arbetstagare att avbryta ledigheten
- Förlägga semester (inkl huvudsemestern)
- Bevilja ledigheter för enskilda angelägenheter med lön (högst 10 dagar)
- Infordra uppgift om bisyssla
- Godkännande av entledigande och förkortad uppsägningstid, avgångssamtal samt utfärda betyg och intyg
- Arbetsmiljöfrågor av löpande karaktär (uppgiftsfördelning enligt särskild förteckning)
- Årlig löneöversyn

4

Vård och omsorg
Mensur Numanspahic
0479-528228
mensur.numanspahic@osby.se

Öppna Jämförelse 2017, hemtjänsten och särskilt boende

Dnr VON/2017:123 730

Vård och omsorg förslag till Vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att godkänna handlingsplaner för förbättringsarbete med utgångspunkt i brukarundersökningen.

Sammanfattning av ärendet

Vård och omsorgsnämnden fick vid sitt sammanträde 30 november 2017 ta del av resultaten av brukarundersökningen 2017. Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att definiera förbättringsområde samt ta fram handlingsplaner för förbättringsarbete. Resultaten skiljer sig mellan olika enheter och vid framtagning av övergripande handlingsplan har förvaltningen utgått från ett övergripande resultat för hemtjänsten resp. särskilda boenden. Detta innebär att vissa enheter kan ha en ytterligare områden som de ska jobba med.

Finansiering

Förslaget genererar inga kostnader utöver budgeten

Beslutsunderlag

Handlingsplan för hemtjänsten

Handlingsplan för särskilda boenden

Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-19

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Mensur Numanspahic
Områdeschef

Andriette Näslundd
Områdeschef

Beslutet skickas till

Enhetschefer äldre omsorg

Handlingsplan, omfattar punkterna där hemtjänsten har fått sämre betyg i brukarundersökningen

Handlingsplanen gäller för	Hemtjänst Osby/Killeberg/Lönsboda		
Handlingsplanen upprättades i samråd med	Personal i arbetsgrupperna på APT, enhetschefer och områdeschef	Handlingsplanen upprättades den	171220

Nummer	Problemområde	Åtgärd	Ansvarig för genomförande av åtgärd	Klart datum	Uppföljning datum
1	Vårdtagarna känner inte till kommunens policy om klagomål och synpunkter 60 % vet inte vart de ska vända sig	Kontroll att alla vårdtagare har blankett för att lämna klagomål i sina pärmar Införa rutin om att informera vårdtagare hur man gör om man inte är nöjd vid varje genomgång av genomförandeplanen	Kontaktman Enhetschef	Klart 2018-03-15 pågående	180601
2	62 % av vårdtagarna upplever att de inte kan påverka vid vilken tid de får hjälp .	Göra vårdtagare mer delaktiga i att bestämma genom att vid första kontakt efter beslutet om hjälp i hemmet erbjuda fler alternativ då insatsen kan utföras.	Tes planerare i resp. grupp	Påbörjats	180601
3.	58 % av vårdtagarna upplever sig ensamma	I biståndshandläggningen uppmärksamma om den enskilde upplever ensamhet och föra information vidare till utförare Anordna aktiviteter och bjuda alla äldre som har insatser i form av hjälp i hemmet	Biståndshandläggare Aktivitetsledare/ Enhetschefer/ Socialsamordnare	Pågående	180601

5

Vård och omsorg
Mensur Numanspahic
0479-528228
mensur.numanspahic@osby.se

Boendestöd - riktlinjer

Dnr VON/2018:17 752

Vård och omsorg förslag till Vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att godkänna riktlinjer för boendestöd

Sammanfattning av ärendet

Vård och omsorgsförvaltningen har sedan årsskifte tagit över delar av socialpsykiatri från förvaltningen Utbildning och arbete. De delar förvaltningen tagit över är boendestöd och Träffpunkt.

Insats boendestöd nämns inte specifikt varken i förarbetena till Socialtjänstlagen eller i själva lagtexten. Insatsen har tillkommit efter psykiatrireformen i början av 90-talet, eftersom kommunerna insåg att traditionell hemtjänst inte räcker för att tillgodose de specifika behoven som denna grupp hade. Socialstyrelsen har 2010 gått ut med en vägledning kring just denna fråga i syfte att ge stöd till kommunerna som ville utforma och utveckla boendestödet. Vägledningen (*Det är mitt hem -Vägledning om boende och boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning*) står till grund för dessa riktlinjer. De riktlinjer som nu presenteras till nämnden är en omarbetning av de riktlinjer som antogs av socialnämnden i juni 2012. Riktlinjerna har inte reviderats sedan dess. De förändringar som föreslås träda i kraft är i vissa avseende genomgripande och därför betecknar förvaltningen det som en omarbetning av riktlinjerna. Huvudsakliga förändringar är:

- Tidigare riktlinjer stipulerade att personer som ansöker om boendestöd och är fyllda 65 år ska endast i undantags fall kunna beviljas. I praktiken har det inneburit att ingen fick den insatsen. Denna gräns har inget stöd i lagen och tas därför bort. Det som kommer att styra bedömningar av behov av boendestöd är om man tillhör målgrupp samt om behovet är av varaktig karaktär.
- Målgruppen i tidigare riktlinjer hade en bred formulering vilket i praktiken inneburit svårighet för handläggare att rikta insatsen till de målgrupperna som definieras i Socialstyrelsens vägledning. I riktlinjer som föreslås ersätta de befintliga är målgrupperna detsamma som definieras i vägledningen.

- Ett strukturerat bedömningsinstrument förslås införas vid handläggningen av ansökan om boendestöd (CAN-skalan).

Förvaltningen tänker också utveckla ett bättre samarbete mellan boendestödjare och hemtjänsten, i första hand Hemtjänstgrupp A som har specialiserat sig inom området psykiatri/missbruk. Samarbetet när det gäller de två dagverksamheterna Träffpunkt och Ljuspunkt är en självklarhet eftersom båda två vänder sig mot samma målgrupp och har likartad målsättning- att bryta social isolering. Förvaltningen menar dessutom att samarbetet i enskilda ärenden kan bidra till att vi fångar upp personer som riskerar att hamna i allvarliga psykiska problem; vår förhoppning är att på så sätt minska inläggningar inom slutna vården. Detta kräver dessutom ett bra samarbete med regionens team i Öppen psykiatrisk vård; samverka med slutna och primärvård är en del av dessa riktlinjer. Eftersom översyn av överenskommelse mellan regionen och kommunerna i NO Skåne pågår kan vi inte i skrivande stund lämna mer uppgifter om hur samverkan kommer att ske.

Finansiering

Budgetmedel har förts över från förvaltningen Utbildning och arbete och finansiering sker därför inom befintlig ram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-19

Riktlinjer Boendestöd, förslag daterad

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Mensur Numanspahic
Områdeschef

Beslutet skickas till

Enhetschef boendestöd/Hemtjänstgrupp AB

Områdeschef

Beslutad av: Vård och omsorgsnämnden
Framtagen av: Mensur Numanspahic 2018-02-21
Uppdaterad: <Uppdaterad>

Beslutsdatum: 2018-03-15
Dokumentansvarig: Områdeschef
Diarienummer: VON/2018:17 752
Giltighetstid: <Eventuell giltighetstid>

Innehåll

1	Inledning	3
2	Lagstiftning.....	3
2.1	Definition av insatsen Boendestöd	3
3	Målgrupp	4
3.1	Begränsning av målgruppen	4
4	Boendestödets målsättning	5
5	Syfte med boendestöd.....	5
6	Boendestödets inriktning.....	5
7	Handläggning av ansökan om boendestöd	6
7.1	Aktualisering.....	6
7.2	Utredning.....	6
7.3	Kommunicering	7
7.4	Beslut	7
7.5	Uppdrag till verkställare.....	7
8	Verkställighet av beslut om boendestöd	7
8.1	Planeringen av utförandet	7
8.2	Verkställande av insatsen	8
9	Samverkan med övriga aktörer.....	8

1 Inledning

Den svenska psykiatrireformen trädde i kraft 1995. Reformen syftade till att förbättra livssituationen för personer med psykiska funktionsnedsättningar och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället med hjälp av för målgruppen anpassade insatser. Strävan med reformen var att gå ifrån en institutionaliserad vård till vård och stöd i den enskildes hem eller i småskaliga boenden.

Dessa riktlinjer ersätter tidigare Riktlinjer – boendestöd för vuxna antagna av socialnämnden den 18 december 2012 §219.

2 Lagstiftning

I och med psykiatrireformen tog kommunerna över större ansvaret för vård och omsorg av personer med psykiska funktionsnedsättningar och den lagstiftningen som kommunerna kunde luta sig emot var socialtjänstlagen. I förarbetena till socialtjänstlagen har man dock inte specifikt angett på vilket sätt man skulle kunna tillgodose behov hos denna grupp. Bistånd till gruppen ges enligt socialtjänstlagens 4 kap 1§:

” Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt ska ha rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv”.

Begreppet ”livsföring i övrigt” innefattar hemtjänst och övriga insatser som kan ges i såväl den enskildes hem som ute i samhället. Efter att psykiatrireformen trädde i kraft blev ansvariga i kommunerna ganska snart varse om att behoven som människor med psykiska funktionsnedsättningar inte helt kan tillgodoses genom traditionell hemtjänst. Insatsen boendestöd ansågs vara mer anpassat till denna grupp.

2.1 Definition av insatsen Boendestöd

Socialstyrelsens terminologiråd definierar dock boendestöd som *”bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende”*. Kansliet för Nationell psykiatrisamordning beskrev boendestöd som *”ett socialt stöd som ges till den enskilde i dennes bostad och anpassats efter de behov som finns hos personer med psykisk funktionsnedsättning”*.

Socialstyrelsen har i sin skrift *Det är mitt hem- vägledning om boende och boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning* lyft upp en definition av boendestöd som Stockholms stad hade i sina riktlinjer.

Boendestöd är en praktisk och social insats för personer med psykiska funktionshinder som syftar till att underlätta för den enskilde att hantera sin vardag. Insatsen är dock inte begränsad till hemmet utan kan även omfatta aktiviteter utanför boendet och en central del är att dessa aktiviteter bör göras tillsammans med brukaren.

I våra riktlinjer kommer vi att utgå från denna definition. Även för övrigt kommer vi i stor utsträckning att använda oss av denna vägledning.

Vägledningen har i sin tur tagit hänsyn till Nationella psykiatriutredningen vilket ger oss en bra grund att utgå ifrån; såväl när det gäller framtagning av våra riktlinjer som utformning av vård och stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

3 Målgrupp

I definition av målgruppen håller vi oss till den definitionen som Socialstyrelsen tar upp i sin vägledning:

Den målgrupp som Nationell psykiatrisamordning definierat består av personer med psykisk funktionsnedsättning som upplever väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Dessa svårigheter ska ha funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna kan bestå av funktionshinder, det vill säga begränsningar som uppstår i relation mellan en person med en funktionsnedsättning och brister i omgivningen, eller vara en direkt effekt av funktionsnedsättningen.

Enligt Socialstyrelsen är även personer med neuropsykiatriska diagnosen en grupp som boendestöd ska riktas till liksom personer med samsjuklighet.

Vår utgångspunkt här är att vi ska vara måna om att de resurser vi satsar på boendestöd kommer denna grupp tillgodo. Därför kommer vi vid såväl handläggning av ansökan om boendestöd som verkställigheter av beviljade insatser att lägga kraft för att utreda och följa upp långvarighet och graden av svårigheter som den psykiska funktionsnedsättningen leder till.

3.1 Begränsning av målgruppen

I riktlinjerna för boendestöd antagna från dåvarande Socialnämnden begränsas boendestöd till personerna som är yngre än 65 år. De riktlinjerna som tas fram nu tar bort den begränsningen. Det finns inget stöd i lagen för en sådan begränsning. Socialstyrelsen lyfter dock i sin vägledning att det finns olikheter mellan yngre och äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Forskningen visar också att denna undergrupp (yngre personer) har en delvis annorlunda problematik och ställer andra krav på stöd och service i samhället än de äldre. Förutom sitt psykiatriska sjukdomstillstånd har de i större utsträckning även problem med alkohol- och/eller drogmissbruk, svårigheter att infoga sig i stöd- och serviceprogram samt problem med ett självskadebeteende

Detta framhäver vikten av en utredning som tar hänsyn till dessa skillnader. Vår utgångspunkt är att ansökningar om boendestöd ska utredas och vid behov beviljas, oavsett ålder och att insatserna ska anpassas efter individens behov.

Målgruppen begränsas dock till personer som är äldre än 18 år eftersom personer som inte är i myndig ålder får sina behov tillgodosedda på annat sätt.

Ytterligare begränsning handlar om graden av funktionsnedsättning och varaktigheten. Vid tillfälliga försämringar i det psykiska måendet ska andra former av insatser beaktas vid handläggningen.

4 Boendestödets målsättning

Målsättningen är att den enskilde genom boendestödet ska kunna få

- uppleva ökad livskvalitet,
- ökad möjlighet att bo kvar i den egna bostaden trots sin funktionsnedsättning och därmed undvika placeringar i enskilda hem
- en reell möjlighet till en socialt fungerande livssituation,
- stöd att bryta sin isolering.
- stöd att bygga upp strategier och tillvägagångssätt vid kontakterna med vården och myndigheter

5 Syfte med boendestöd

Boendestödet syftar till att:

- genom ett personligt utformat stöd ge den enskilde möjlighet att få en struktur i vardagen och stärka hens förmåga att klara sig på egen hand,
- genom ett personligt utformat stöd ge den enskilde möjlighet att i sin vardag kunna uppnå skälig levnadsnivå trots sin funktionsnedsättning,
- utifrån ett helhetsperspektiv ge den enskilde ett mål- och konsekvensinriktat stöd för att hjälpa hen att förbättra sin livssituation i förhållande till det omgivande samhället,
- ge personer boende inom bostad med särskild service en verklig möjlighet att kunna flytta till en egen bostad inom det ordinära bostadsbeståndet,
- erbjuda professionellt stöd till personer inom ordinärt boende för att minska eller förhindra deras behov av boende inom bostad med särskild service.

6 Boendestödets inriktning

I definitionen av boendestöd (avsnitt 3; stycke 2) kan vi urskilja tre tydliga delmoment:

- innehållet – stöd i vardagen
- arenan – både i och utanför bostaden
- relationsaspekten – brukaren och boendestödjaren tillsammans.

Dessa tre moment utgör grunden för såväl boendestödets inriktning som kring personalens arbetssätt. Genom vägledning och stöd ska vår personal kunna motivera den enskilde att ta tag i sin livssituation

7 Handläggning av ansökan om boendestöd

Handläggningen ska följa de rutiner och steg som definieras i såväl förvaltningslagen som i socialtjänstlagen. Handläggningen omfattar följande steg.

7.1 Aktualisering

Frågan om behov av hjälp och stöd i hemmet kan komma av såväl den enskilde som andra aktörer (vården, anhöriga, vänner, grannar mm). Vid en inkommen förfråga/ anmälan ska ansvarige handläggare ta kontakt med den enskilde och klargöra om hen vill ansöka om hjälp i stöd i hemmet. Om personen i fråga inte vill göra det fattas beslut om att inte inleda utredningen och det beslutet hamnar i s.k. kronpärm i vårt verksamhetssystem. Detta beslut är inte tillgängligt för någon annan än berörd handläggare.

Om personen vill ansöka om hjälp och stöd i hemmet fattas beslut om att inleda utredningen. Vidare utredning sker i samverkan mellan den enskilde, kommunens handläggare och ev. andra aktörer (efter medgivande från den enskilde)

7.2 Utredning

Vid utredning om behovet av hjälp och stöd i hemmet i form av boendestöd föreligger ska två parametrar utredas först:

- Har personer i fråga psykisk funktionsnedsättning som är av den graden att personen har väsentliga svårigheter i sin dagliga livsföring?
- Kan dessa svårigheter antas vara av långvarig karaktär alt. funnits under en längre tid?

Det handlar om att klargöra om personen tillhör målgruppen. OBS! Personen har rätt att ansöka om boendestöd i vilket fall som helst. Handläggaren ska dock i sitt beslut ta ställning om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

För att kunna kartlägga hur svåra och långvariga funktionsnedsättningar är krävs det ofta kontakt med personens behandlande läkare. Därför är det viktigt att ansvarig handläggare inhämtar medgivande från den enskilde för att kunna ta de kontakterna som anses vara viktiga för att kunna fatta ett beslut.

Vid utredningen används ett vetenskapligt beprövat bedömningsinstrument (CAN-S). Instrument är framtaget för att kartlägga behov hos personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Vid utredningar ska handläggaren kunna använda sig även av kommunens HSL-personal; i första hand av arbetsterapeuter. Dessa kan vara behjälpliga med t.ex. ADL bedömningar, bedömningar av behov av hjälpmedel samt för s.k AMPS (se förklaringen av dessa begrepp i bil.1).

7.3 Kommunikering

Innan beslutet fattas ska en kommunikering ske med den enskilde och/eller dennes lagliga företrädare. Kommunikeringen ska klargöra om handläggaren har i sin utredning har fått in all relevanta fakta samt om handläggaren har uppfattat rätt vad som har sagts vid utredningen.

7.4 Beslut

Det som har kommit fram vid utredningen ställs mot det som den enskilde ansökt om och utifrån detta gör handläggaren en bedömning. Bedömningen ska vara tydlig och avspegla hur handläggaren har resonerat och kommit fram till bedömningen. En viktig aspekt är att ta ställning till om behovet kan tillgodoses på ett annat sätt. Boendestöd har ingen behandlande inriktning och om behovet av behandling föreligger ska detta behov tillgodoses från de aktörerna som har ansvar för behandlingar (oftast landstinget).

Beslut ska innehålla en beslutsmotivering och vid avslag ska anvisningen om hur man överklagar beslutet följa med beslutet.

Om vid utredningen framgår att den enskilde är berättigad till den sökta insatsen (boendestöd) ska beslutet:

- Innehålla antalet timmar per vecka som de beviljade insatserna genererar. Dessa timmar ska vara en av utgångspunkterna vid planeringen av insatserna.
- Relatera till ett eller flera områden som definieras som boendestöds inriktning. Genom att definiera dessa områden i beslutet uppnås en högre grad av rättssäkerhet samt ges bättre förutsättningar för verkställare att fullfölja sitt uppdrag.
- Innefatta tydliga mål med insatsen. Mål ska tas fram i samråd med den enskilde och de ska vara realistiska, relevanta, mätbara och uppföljningsbara.

7.5 Uppdrag till verkställare

Vd gynnande beslut ska ett uppdrag skickas till ansvarig enhetschef för verkställighet. Uppdraget ska innehålla för verkställare väsentliga uppgifter. Med väsentliga uppgifter menas uppgifter som ska möjliggöra att verkställaren uppnår de målen som är satta vid utredningen.

8 Verkställighet av beslut om boendestöd

8.1 Planeringen av utförandet

När uppdraget om boendestöd har kommit in till verkställigheten ska ansvarig enhetschef eller personal från boendestöds grupp ta kontakt med den enskilde för att planera hur den beviljade insatsen ska verkställas. Planeringen kan ske antingen genom att boendestödjare och en enskilde gör en genomförandeplan.

I de situationerna där även Region Skånes verksamheter är involverade kan det vara aktuellt att göra en SIP (samordnad vårdplan). Rutinerna för hur en SIP ska upprättas samt vad ska den innehålla beskrivs i *Lokala överenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och Nordöstra Skånes*

kommuner gällande personer med psykisk funktionsnedsättning samt barn och ungdom som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa.

I överenskommelsen lyfts upp betydelse av Case Management (CM) som en viktig framgångsfaktor som ska genomsyra verksamheterna.

Oavsett vilken modell/sätt att planera som väljs ska en plan tas fram. I denna plan ska det framgå hur de uppsatta målen ska uppnås samt hur den enskildes rätt till insatsen ska tillvaratas.

8.2 Verkställande av insatsen

I sin vägledning har Socialstyrelsen ägnat stor uppmärksamhet åt att hjälpen ska ges i den enskildes hem och/ eller ute i samhället. Personer med psykiska funktionsnedsättningar har ofta svårigheter med att upprätthålla och bevara sina sociala nät och ser sitt hem som den enda trygga oasen i tillvaro. Detta måste vara utgångspunkt vid planeringen av verkställigheter men även under själva verkställigheten.

Verkställigheten måste leva upp till ytterligare ett viktigt krav, nämligen krav på rättssäkerhet. Detta innebär att verkställare ska följa de beslut som har fattats av handläggaren. **Insatserna ska planeras utifrån beslutet. Alla eventuella förändringar ska förankras med handläggare som tar ställning till om behovet av att inleda ny utredning förekommer.**

9 Samverkan med övriga aktörer

Osby kommun har tillsammans med övriga kommuner i NO Skåne ingått en lokal överenskommelse med regionens verksamheter som arbetar med denna grupp (se avsnitt Planeringen av verkställigheten). Samverkan på organisationsnivå sker idag genom bl.a. schemalagda möten med psykiatrins Öppen vård. Samverkan i enskilda ärenden sker kontinuerlig och underlättas genom att vår och regionens verksamhet är samlokaliserade.

Just nu pågår översyn av lokala överenskommelsen. Vid behov kommer dessa riktlinjer att revideras utifrån ändringar i överenskommelsen.

6

Vård och omsorg
Andriette Näslund
0479-528280
andriette.naslund@osby.se

Riktlinje uppsökande verksamhet, förebyggande hembesök samt uppföljning

Dnr VON/2017:87 730

Vård och omsorg förslag till Vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att godkänna uppföljningen av verksamheten förebyggande hembesök 2015-2017.

Sammanfattning av ärendet

I Osby kommun har förebyggande hembesök utförts sedan 2006. Verksamheten har genom åren haft olika utformning och olika professioner har utfört besöken över tid. Frågeformuläret som används vid besöken har digitaliserats. Tum-EKG har införts digitalt. Under 2015 utökades verksamheten så att fler besök samt även uppföljande besök skulle kunna utföras. Vård och omsorgsnämnden gav under hösten 2017 förvaltningen i uppdrag att redovisa resultaten för verksamheten för 2015-2017.

Resultaten visar att det under 2015-2017 har skett mer än en tredubbling av besök och uppföljningar. Majoriteten av de som får besök följer rekommendationer som kan bidra till att bibehålla eller förbättra hälsan. Gruppträffar som uppföljning har påbörjats enligt modellen livslots för seniorer. Vård och omsorgsnämnden har fattat beslut om riktlinje för verksamheten. I samarbete med högskolan och forskningsplattformen har gemensam modell för besöken i nordöstra Skåne tagits fram. Ett nytt formulär har tagits fram som verktyg i samtalen.

Förvaltningen konstaterar att verksamheten ytterligare kan förbättras och utvecklas framåt.

Beslutsunderlag

Rapport ”Uppföljning förebyggande hembesök 2015-2017” daterad 2018-02-22

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Andriette Näslund
Områdeschef

Beslutet skickas till

Vård och omsorg

Uppföljning förebyggande hembesök 2015-2017

Inledning

I Osby kommun har förebyggande hembesök utförts sedan 2006. Verksamheten har genom åren haft olika utformning och olika professioner har utfört besöken över tid. Frågeformuläret som används vid besöken har digitaliserats. Tum-EKG har införts digitalt. Under 2015 utökades verksamheten så att fler besök samt även uppföljande besök skulle kunna utföras. Vård och omsorgsnämnden gav under hösten 2017 förvaltningen i uppdrag att redovisa resultaten för verksamheten för 2015-2017.

Syfte

Förebyggande hembesök syftar till att bibehålla självständighet och hälsa hos äldre personer som bor i ordinärt boende. Insatsen syftar till att bibehålla självständighet och hälsa samt att minska graden av sjuklighet och vårdberoende hos äldre. I Osby har syftet även varit att skapa kontakt med de äldre, att ge uppmuntran och stöd för att underlätta vardagen. Att skapa trygghet genom att informera om var personen kan få hjälp när behov uppstår samt att ge råd som leder till att de äldre kan bibehålla god hälsa längre.

Organisation

Fram till 2014 hade två personer uppdraget att utföra de förebyggande samtalen på vardera 50%. Besök erbjöds till alla som fyllde 75 år. Uppföljningar av besöken utfördes med varierande antal år mellan uppföljningarna. Under 2015 utökades verksamheten och tre personal utsågs att utföra besöken. Verksamheten delades upp med en tjänst på 75% de övriga två utförde besök på 50% var av sina tjänster. Övrig tid av tjänst utfördes på hemsjukvården i Osby. Kompetensen hos de anställda var en distriktssköterska, en äldrespecialist och en sjuksköterska. Målet var att personalen skulle kunna utföra tre besök per arbetstillfälle. Under 2015 utfördes dock färre besök än beräknat på grund av att organisationen inte lyckades tillsätta tjänsterna som planerat. Sedan 2016 då alla tjänster blev tillsatta har antalet besök successivt ökat och målet med tre besök per dag har kunnat uppfyllas.

På grund av att personal gick till andra uppdrag byttes någon av personalen ut under 2017. Under inledningen av året gjordes även en utvärdering. Denna visade att förbättringar behövde genomföras för att få fler besök till stånd. Detta sammanföll med ett nytt schemaförslag inom hemsjukvården. För att underlätta för verksamheten att utöka besöken och få hemsjukvårdens verksamhet att fungera väl förändrades verksamheten under 2017. Bokningar och avbokningar av besök flyttades från verksamheten till assistent för vård och omsorg. För att skapa och behålla relationer för hemsjukvårdens verksamheter lades besöken över på tre områdesansvariga sjuksköterskor i hemsjukvården. Så kommer även att göras i Lönsboda med start 2018.

Resultat

Antalet besök och återbesök har mer än tredubblats under perioden. Besökens antal var 2015 170 st, under 2016 utfördes 377 besök och 2017 genomfördes 522 besök. Verksamheten har arbetat aktivt med att öka antalet besök till minst tre besök per arbetstillfälle.

Under 2015 gjordes utvärderingar av verksamheten genom två magisteruppsatser. Dessa har tidigare redovisats för nämnden. Kort kan sägas att flera åtgärder gjordes av de personer som fått ett förebyggande hembesök. Flera personer utförde åtgärder för att minska fall, flera personer förbättrade sin kost och rörde på sig mer aktivt efter att de fått ett förebyggande hembesök. Detta visar att de förebyggande hembesöken har effekt hos de som besöks och att besöket kan bidra till ökad eller bibehållen hälsa.

I information från Riksstroke, som är en databas där insjuknande av stroke redovisas för landet, har det redovisats att Osby 2017 hade lägst insjuknande av stroke i nordöstra Skåne. Trots att Osby har fler antal äldre än övriga kommuner insjuknar färre i stroke. Enligt tolkning av Magnus Esbjörnsson läkare som ansvarar för uppsökandes screening av tum-EKG är detta ett resultat av screeningen som görs i de förebyggande hembesöken.

Gruppsamtal har startats enligt en validerad modell där fler yrkeskategorier ingår. Modellen heter "Livslots för äldre". Gruppsamtalen har förts både i Osby och Lönsboda. De har varit väldigt uppskattade och gett verksamheten möjlighet att skapa sociala nätverk samtidigt som de personer som deltar får råd om hur de kan förändra vardagen så att hälsan förbättras. Under gruppträffarna får personerna som deltar träffa arbetsterapeut, fysioterapeut, dietist, handläggare och demenssjuksköterska. Diskussioner förs om hur man kan förbättra sin hälsa, tips ges på hjälpmedel som kan underlätta vardagen, kostråd ges för att ge möjligheter till ett bättre mående tillsammans med mycket annat. Deltagarna får även tips från varandra hur de på olika sätt hittat lösningar i vardagen. Verksamheten kommer att fortsätta med gruppsamtal i både Lönsboda och Osby som en del av uppföljande besök.

Ny riktlinje för verksamheten har antagits av vård och omsorgsnämnden under 2017. I riktlinjen beskrivs verksamhetens syfte och mål. Riktlinjen beskriver även att besöken från 2017 kommer att utföras hos personer som fyllt 77 år. Åldern förändrades både på grund av att äldre mår bättre även i högre ålder men även för att anpassa till modellen Pre-H i samarbete med högskolan.

Samarbete med högskolan i Kristianstad och forskningsplattformen har under 2016-2017 tagit form. I samarbetet har en gemensam modell för besöken tagits fram för hela nordöstra Skåne. Med en gemensam modell ges möjligheter att utvärdera på mer övergripande nivå. Med den nya modellen kommer forskning att kunna göras på de olika kommunernas resultat. Detta kommer att kunna ge kommunen och verksamheten råd om hur insatser kan förbättras där forskning ligger till grund för resultat och insatser.

Under 2017 har ett nytt frågeformulär utkristalliserats som ska användas kommunövergripande. Det nya formuläret har testats under hösten 2017 i Osby, Bromölla och Hässleholm. Det kommer att användas från och med 2018 i Osby kommun. Formuläret utgör ett samtalsstöd som ska kunna användas flexibelt så att innehållet i samtalet kan anpassas till den enskilde. Under intervjun går man igenom de dagliga rutinerna för att få en allsidig bild av den äldres livssituation. Här kan man ta upp frågor om bland annat fysisk och psykisk

hälsa, medicinering och sociala aktiviteter på ett sätt som fördjupar frågor så att det passar personen.

I nuläget har vissa kommuner svårt att anpassa sig till den gemensamma modellen eftersom åldern för de som besöktes var olika i de olika kommunerna. Besöken som utfördes varierade i åldrar från 75 år och upp till 81 år i de olika verksamheterna. Övriga kommuner kommer att ha ett stegvis införande. Möjligheter kommer även att finnas för varje kommun att ha specifika delar som inte är gemensamma med övriga kommuner.

Framtid

Modellen och intervjuformuläret som utformats i samarbete med högskolan behöver utvärderas. Just nu är det nya formuläret nytt för alla kommuner. Frågorna behöver finslipas och ordningen på frågorna behöver justeras för att samtalet ska kunna bli naturligt och få ett bra flyt.

När de uppföljande samtalen blir tätare behöver också nya mallar för samtal utformas där större djup i olika frågor kan belysas.

Fortfarande behöver mer riktade insatser göras utifrån de personer som vi ser som riskgrupper. De personer vi ser som riskgrupper är anhängvårdare, personer som nyss blivit änkemän/änkor eller de som blivit beroende av insatser nyligen. Verksamheten behöver finna sätt att göra uppföljningar och tätare besök hos dessa. Detta ser vi som ett utvecklingsområde att arbeta med framåt.

Inventering av utbudet av alla sociala aktiviteter, föreningar och träffpunkter i Osby kommun behöver göras. En digital plattform för att överskådligt samla alla aktiviteter som finns för pensionärer behöver utformas så att personal i uppsökande verksamhet enkelt ska kunna hänvisa och informera äldre om vad som finns. Detta kan förbättra äldres möjligheter att finna sätt för social samvaro och aktiviteter utifrån intresse.

Andriette Näslund
Områdeschef

Uppföljning förebyggande hembesök 2015-1017

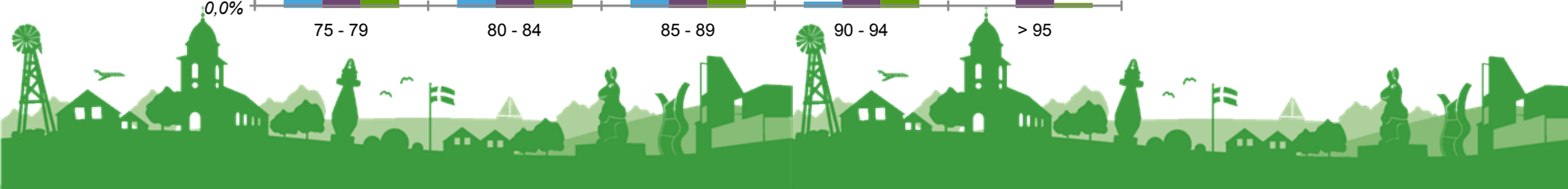
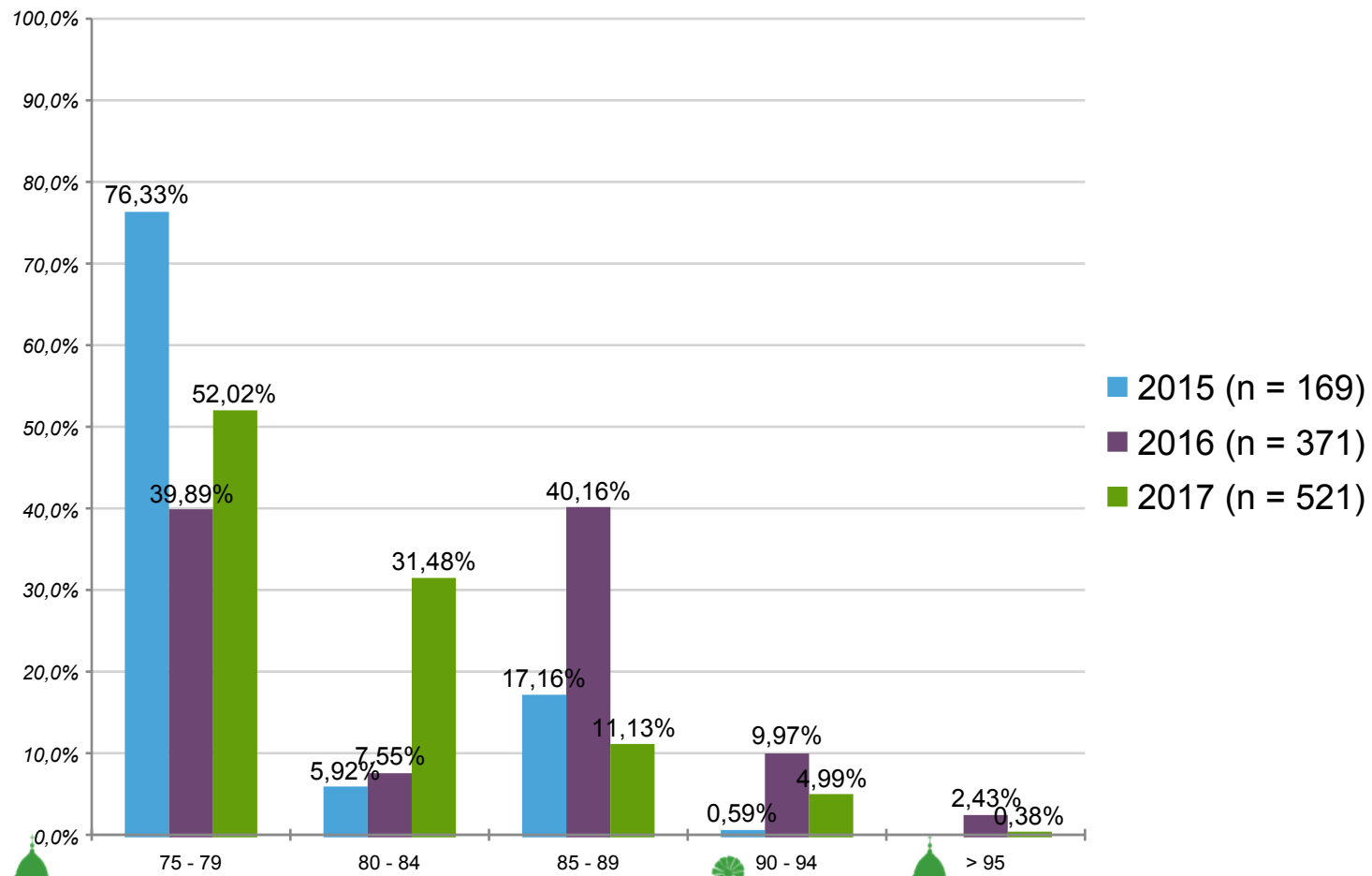

Syftet med verksamheten är att:

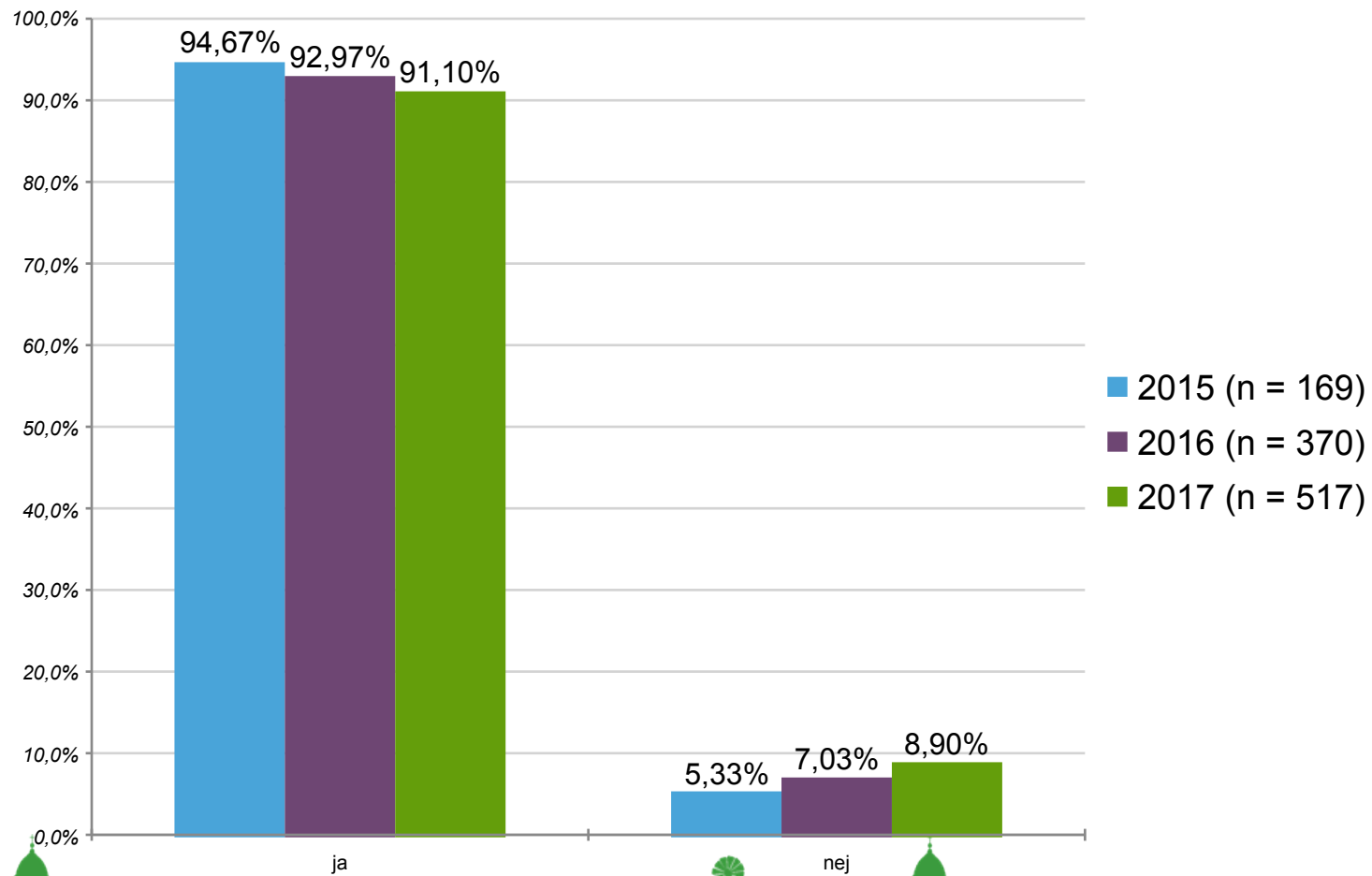

- Erbjuda alla som fyller 75 år ett förebyggande hembesök, från 2018, 77 år
- Göra uppföljande besök regelbundet
- Informera och ge råd som leder till att de äldre kan bibehålla god hälsa längre
- Stärka seniorers egenansvar för bibehållande av funktioner och oberoende.
- Utföra kontroller av blodtryck, tum-EKG
- Ska skapa trygghet och hänvisa till andra utförare om insatser behövs

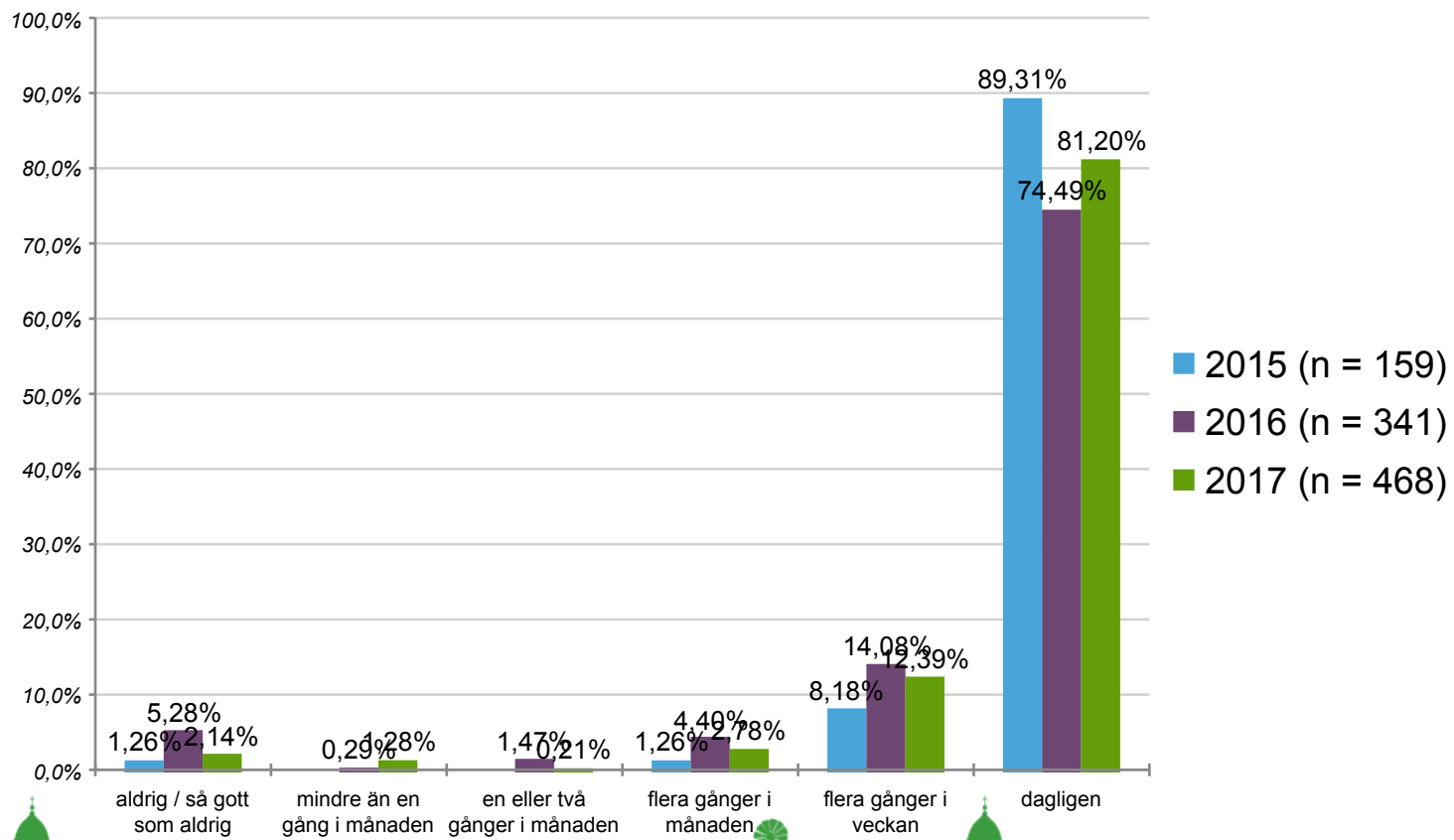
Ålder

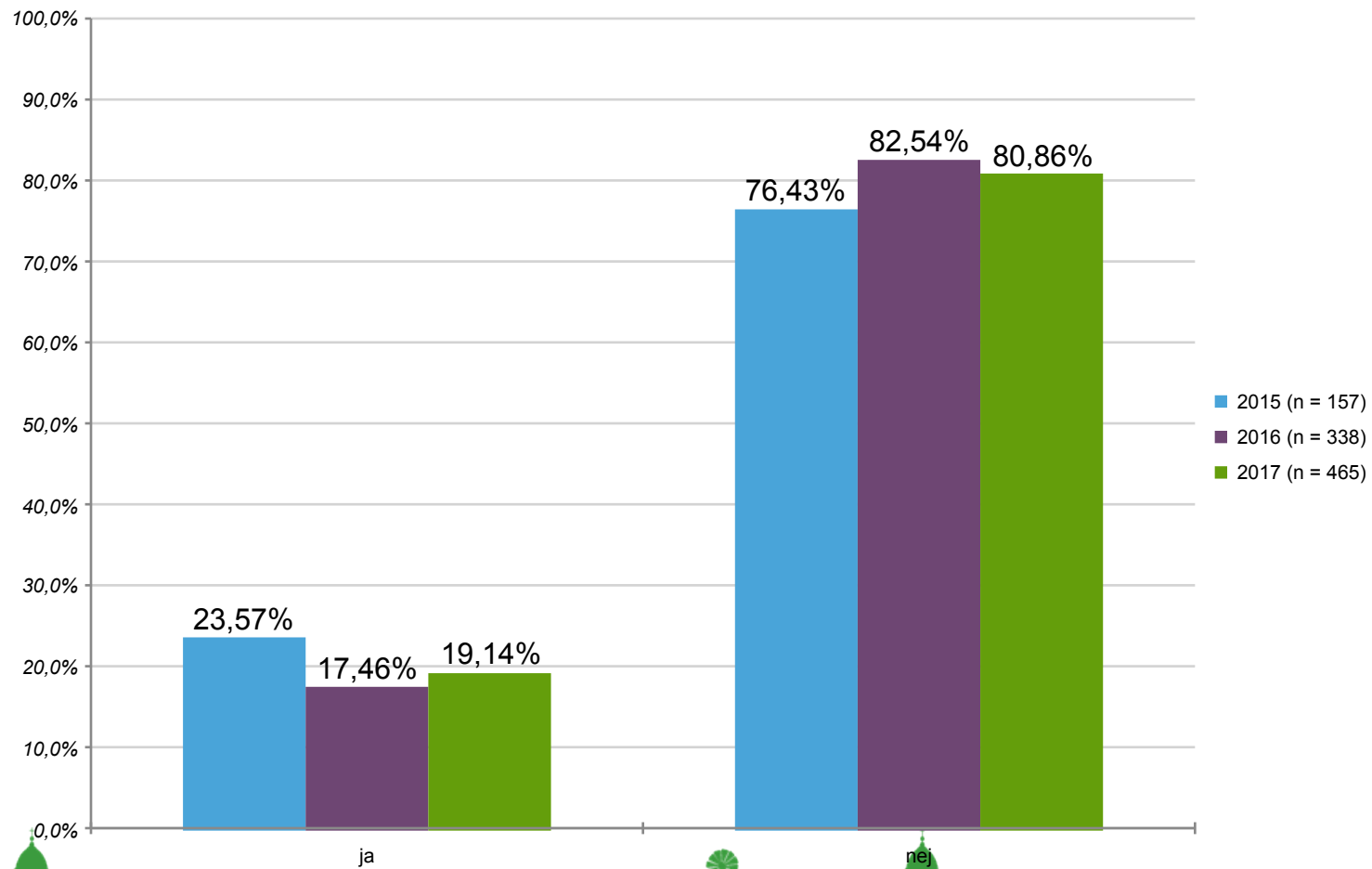
Önskar hembesök

Utövar du någon forma av motion, som t.ex. korta promenader, korta cykelturer, hushållsarbete eller trädgårdsarbete?

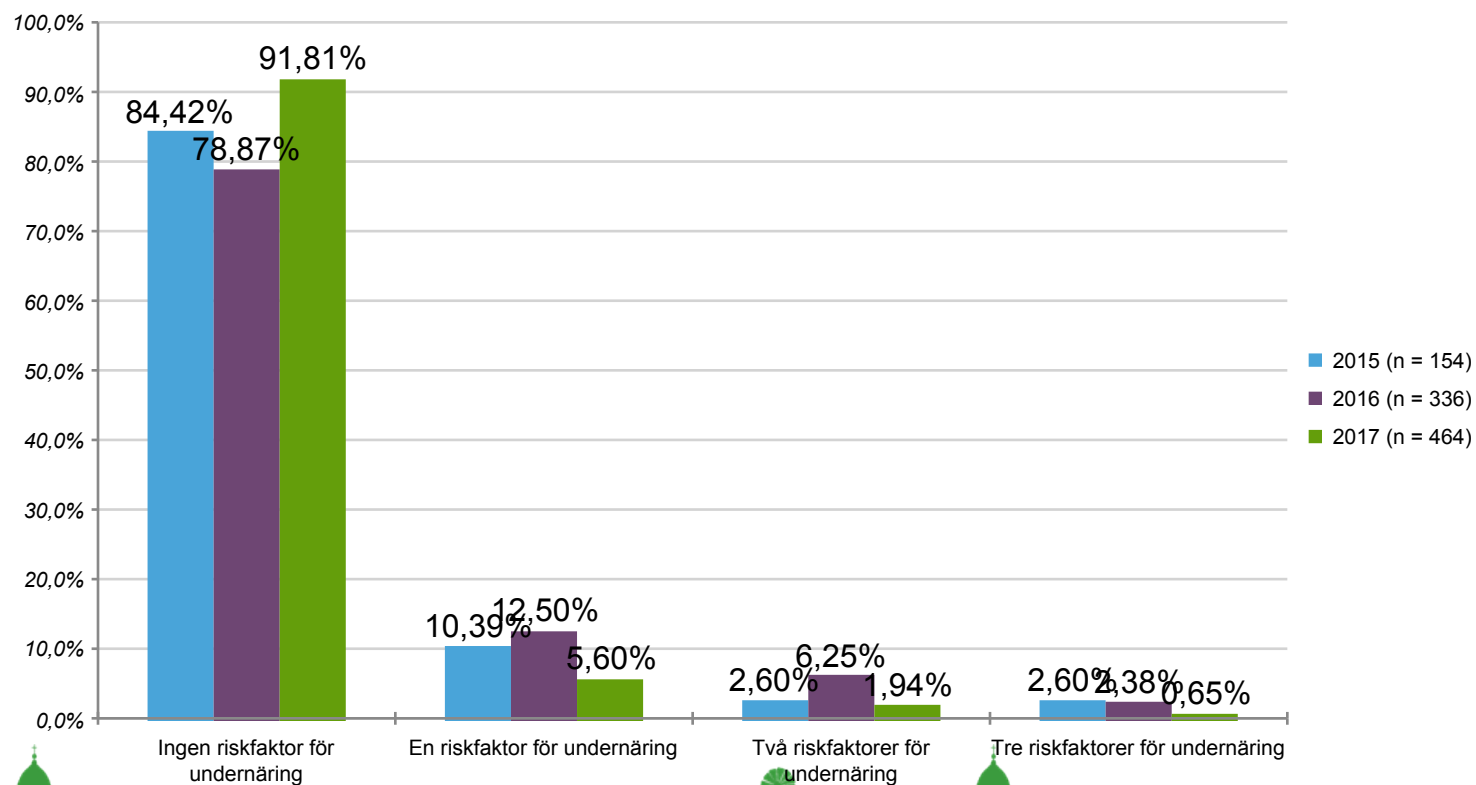

Har du fallit det senaste året?

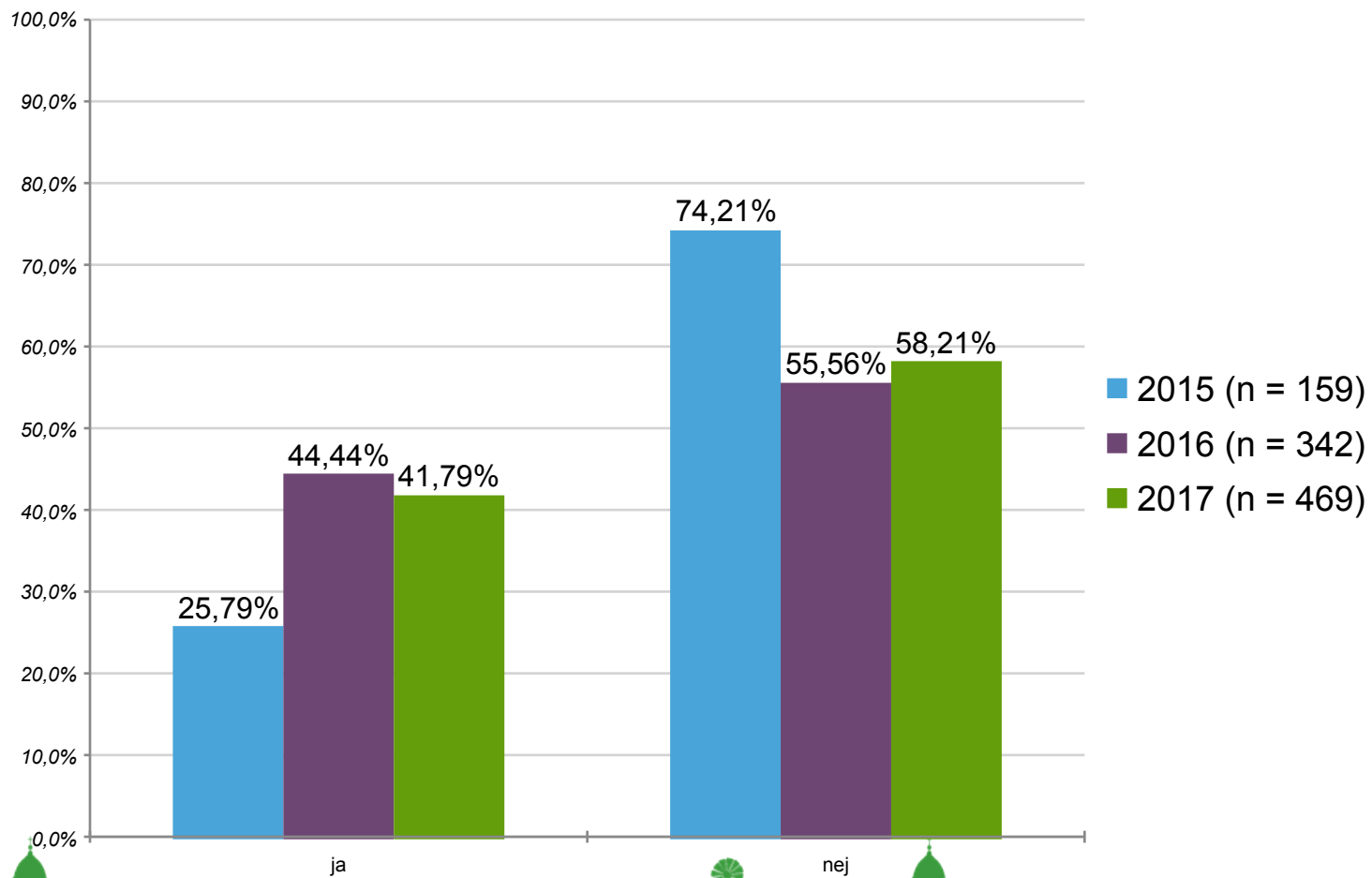

Kostscreening

d). Risk för undernäring? (föreligger vid en eller flera av riskfaktorerna a - c)

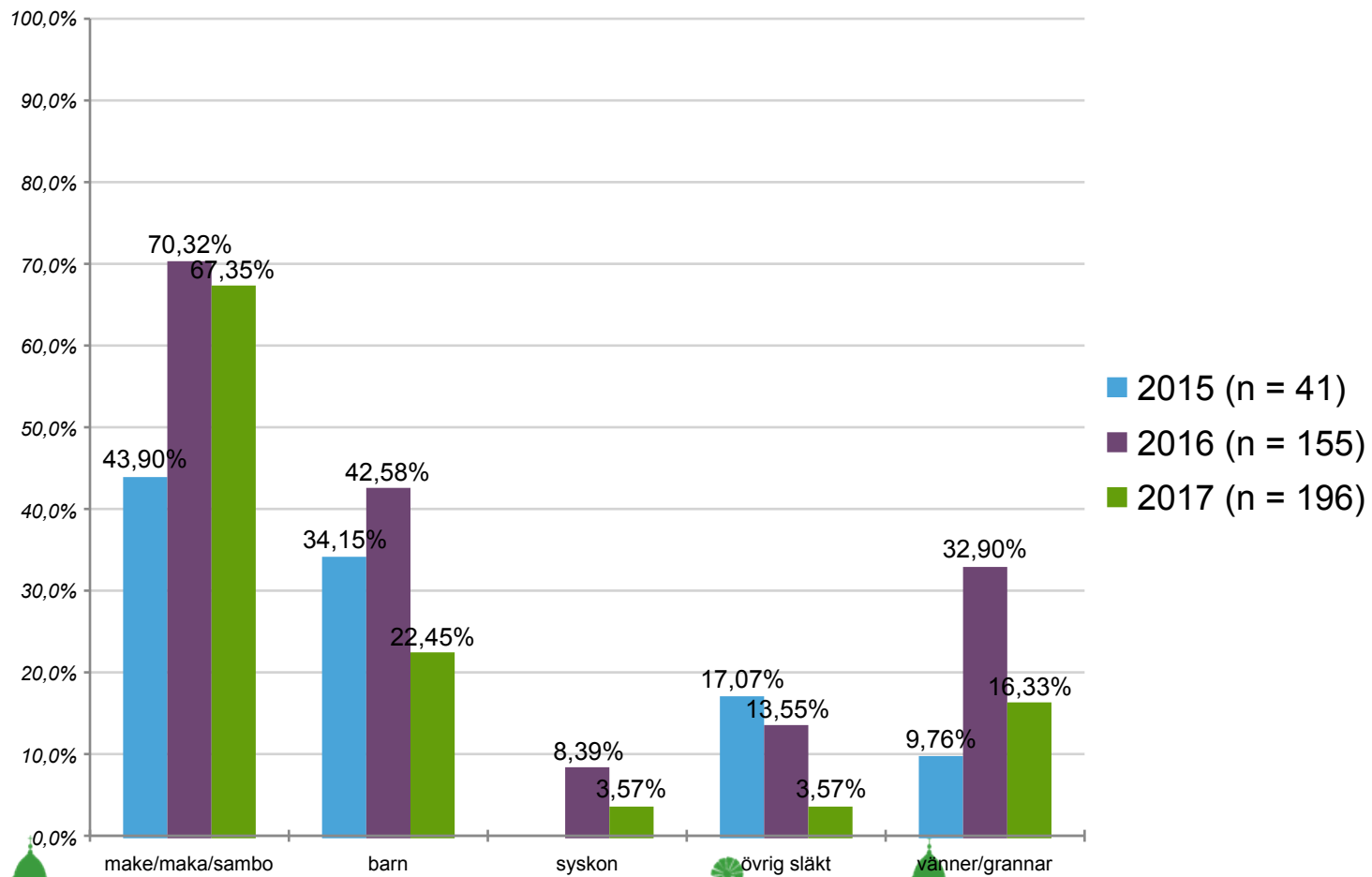

Hjälper eller stödjer du någon i din närhet?

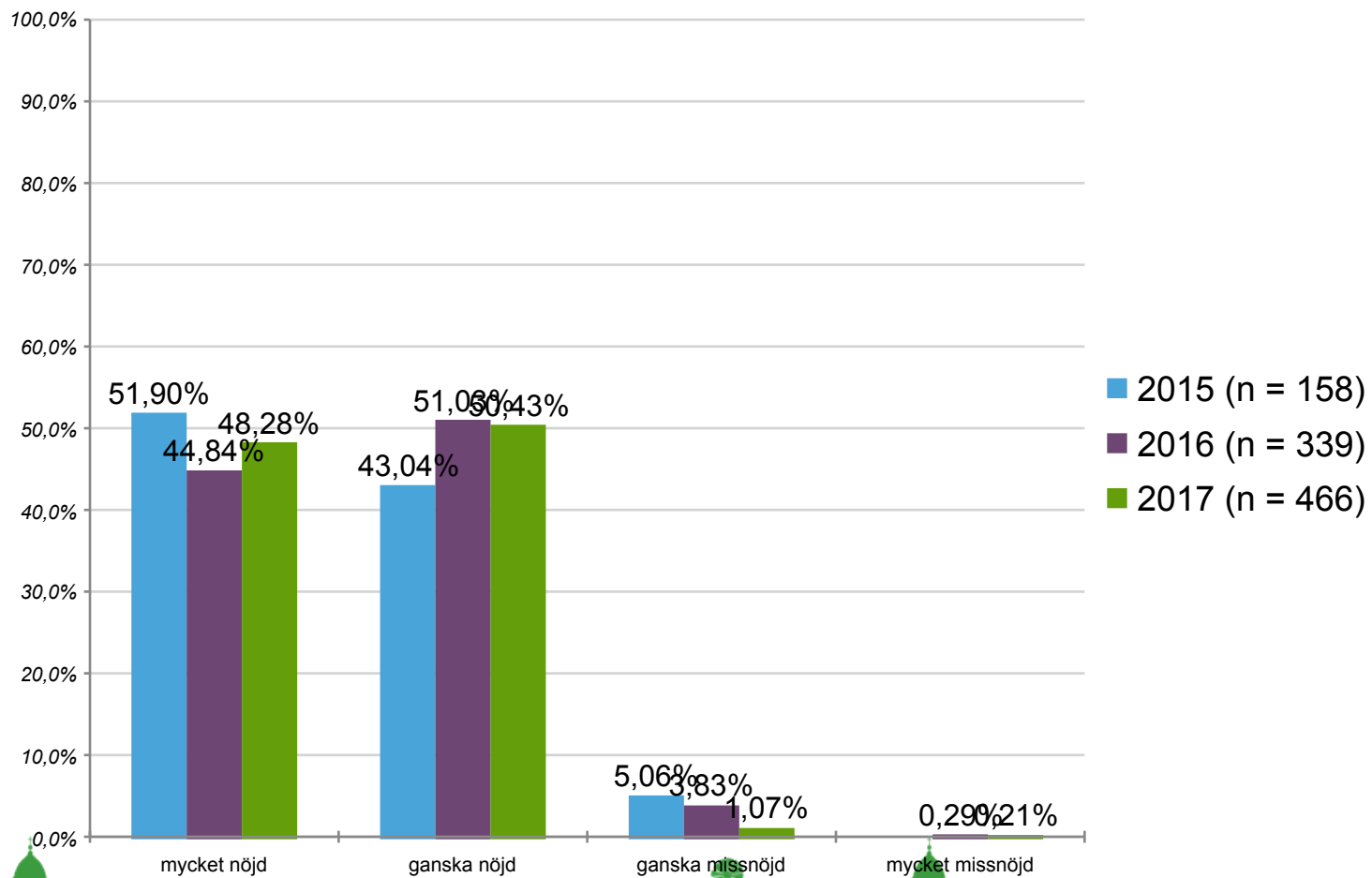

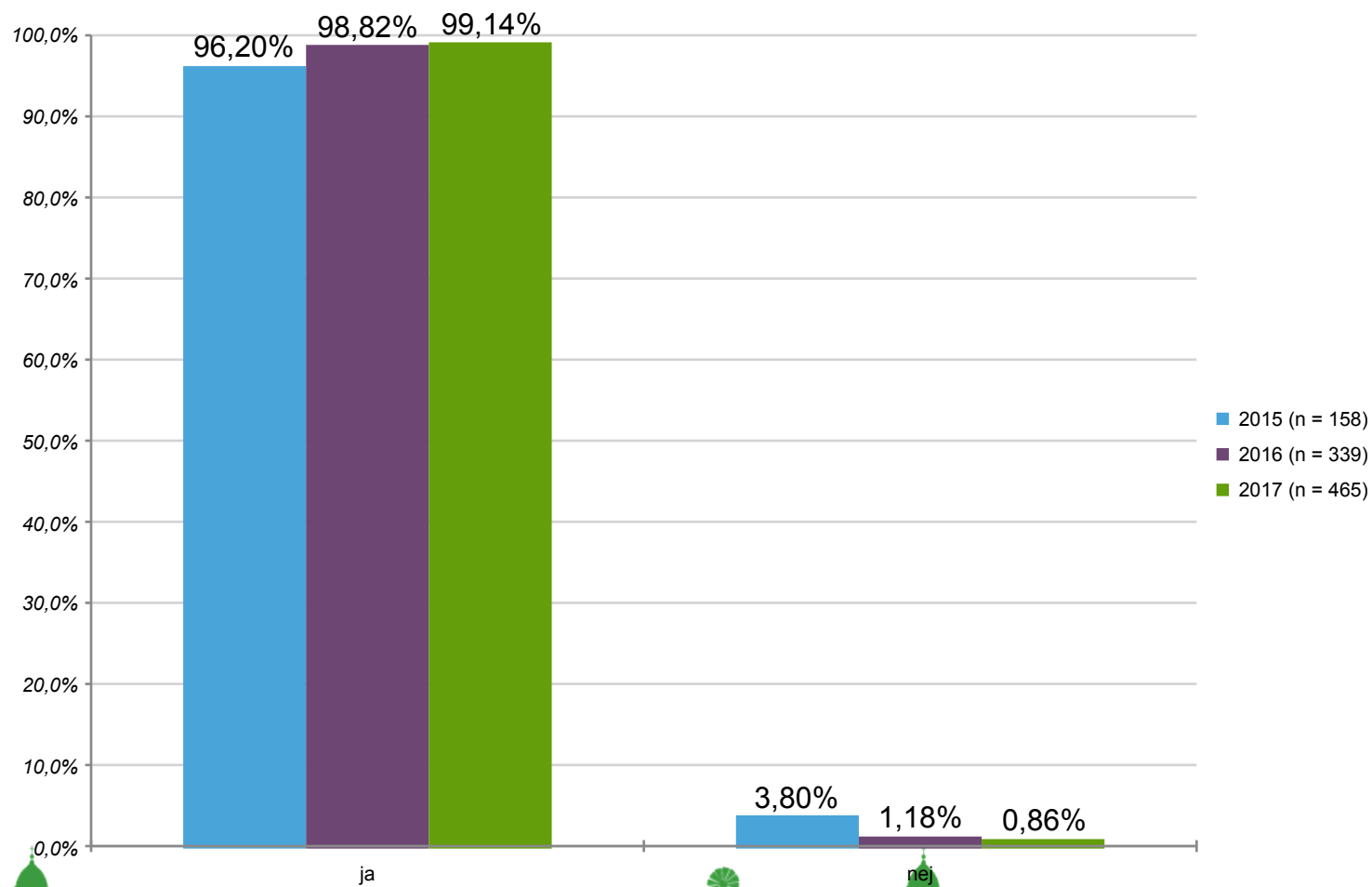
Om ja på föregående fråga? Vem?

Är du nöjd med din tillvaro?

Känner du dig trygg i ditt hem?

Gruppträffar en typ av uppföljning

- Skapar möjligheter till social samvaro
- Ger råd från flera professioner
- Ger möjligheter till att få råd från andra seniorer i samma situation
- Mycket positiv respons från de som deltagit

Pre-H

Samarbetet med högskolan

- Gemensamt frågeformulär i hela nordöstra Skåne
- Signalfrågor som vid vissa svar fördjupar ämnet
- Möjlighet till uppföljning där svar kan sammanställas med evidensbaserade svar och råd

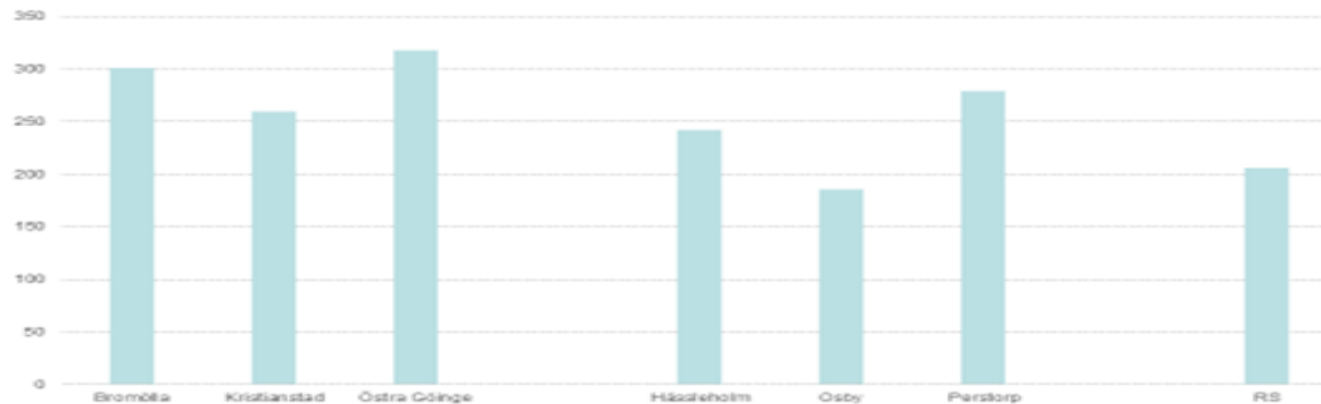
Tum-EKG i Osby

- Tum EKG Statistik från Riks-Stroke
- Osby uppvisar lägst insjuknande i stroke i upptagningsområdet för Hlm-Kristianstad, trots högst medelålder, som är den viktigaste faktorn för antalet förväntade strokeinsjuknanden.
- Förklaring kan vara att man lyckas bättre med att hindra stroke genom förebyggande behandling i Osby, t ex genom att genom screening identifiera och möjliggöra behandling vid förmaksflimmer.

Tum-EKG

Osby uppvisar lägst insjuknande i stroke i upptagningsområdet för Hlm-Kristianstad, trots högst medelålder / Magnus Esbjörnsson

Ischemisk stroke - incidens/100.000 inv/år
2013-2014

Framtid

- Uppföljning av besöken behövs förbättras/förnyas. Ge fördjupade råd kring problemområden ex kost, motion, mediciner
- Utökad digital information som är interaktiv
- Rikta besök till sårbara grupper ex anhörigstödjare.

7

Till:

Framtidens äldreomsorg 2016-2030

Dnr VON/2016:99730

Vård och Omsorg förslag till Vård och omsorgsnämndens arbetsutskott

Vård och omsorgsnämndens arbetsutskott beslutar:

- tillstyrka Samhällbyggnadsförvaltningens förslag att av kommunstyrelsen få ett utökad uppdrag avseende projektering av nytt äldreboende i Lönsboda.
- ställa sig positiv till att det parallellt med tidigare uppdrag om projektering av nytt vård- och omsorgsboende med 27 lägenheter även projekteras för ett nytt boende med 45-54 lägenheter som kan ersätta både Bergfast och Soldalen

Sammanfattning

Samhällbyggnadsförvaltningen har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att projektera för ett nytt vård-och omsorgsboende med 27 lägenheter utifrån fullmäktigeberedningens betänkande för Framtidens äldreomsorg 2016-2030. Det nya vård-och omsorgsboendet ska ersätta lägenheterna på Bergfast som är föreslagna att omvandlas till trygghetsbostäder. Beredningen framförde i betänkandet att det kunde vara lämpligt att bygga på den tomt som Soldalen ligger på och att göra en tillbyggnad av Soldalen.

Samhällbyggnadsförvaltningen har påbörjat projektering genom besök på Soldalen och har efter diskussion med Vård- och omsorgsförvaltningen samt med presidierna i respektive nämnd och utskott kommit fram till att tomt och tillbyggnad möjligen inte är den mest optimala lösningen ur såväl ett byggnadstekniskt som verksamhetsmässigt perspektiv. Samhällsbyggnadsutskottet önskar därför att parallellt med nuvarande projektering även få ett uppdrag att projektera för att bygga ett helt nytt vård-och omsorgsboende med 45-54 lägenheter på annan lämplig tomt i Lönsboda som kan ersätta såväl Soldalen som Bergfast.

Vård- och omsorgsförvaltningen är positiv till förslaget då det kan finnas stora fördelar både verksamhetsmässigt och driftsmässigt att bygga ett helt nytt modernt äldreboende istället för att bygga till det befintliga Soldalen. Soldalen har i sin nuvarande utformning höga driftskostnader och det är svårt att bemanna kostnadseffektivt. Lägenheterna och utformningen av boendet motsvarar inte heller riktigt de krav som idag ställs på ett modernt äldreboende anpassat för personer med kognitiv svikt. Soldalen är redan om-och

tillbyggt ett par gånger och det är inte sannolikt att ytterligare en tillbyggnad bidrar till högre kostnads- och verksamhetseffektivitet i den gamla delen. Ett nytt äldreboende ska helst ha en lång livslängd och vara hållbart och funktionsdugligt i många år framåt. Det är därför angeläget att utreda och projektera de bägge alternativen utifrån vad som är mest fördelaktigt drifts-och verksamhetsmässigt i ett 30-40-års perspektiv.

Förvaltningen ser också positivt på att det parallellt med projekteringen utreds om Soldalen kan byggas om till ordinära lägenheter. Eftersom tillgängligheten är hög på Soldalen skulle lägenheterna bli mycket seniorvänliga vilket idag är en brist i Lönsboda.

Nämnden beslutade 2018-02-16 att arbetsutskottet beslutar om yttrandet. Förvaltningen föreslår att vård-och omsorgsnämndens arbetsutskott tillstyrker förslaget från samhällsbyggnadsutskottet.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KS 2017-06-21 § 118

Begäran om yttrande från samhällbyggnadsförvaltningen daterad 2018-02-20

Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-21

Helena Ståhl

Förvaltningschef Vård och omsorg

Mathias.karlsson@osby.se

Yttrande om byggnation av särskilda boende i Lönsboda

Dnr KS/2015:654 730

Ärende

Samhällsbyggnadsförvaltningen begär yttrande från vård och omsorgsnämnden beträffande byggnation av särskilda boende i Lönsboda.

Kommunstyrelsen beslutade den 21 juni 2017, § 118 att ge kommunchefen i uppdrag att, i enlighet med fullmäktigeberedningen "Framtidens äldreomsorg 2016-2030" betänkande, beställa projektering av nytt vård- och omsorgsboende med 27 lägenheter i Lönsboda.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har vid besök på platsen och efter samtal med vård- och omsorgsförvaltningen förstått att befintliga lokaler på Soldalen inte är optimala för verksamheten. Lokalernas utformning kräver högre bemanning än vid andra boenden och medför därmed högre kostnader. Problematiken bedöms kvarstå även efter en byggnation av fler lägenheter på Soldalen p.g.a. att det är byggtekniskt komplicerat att bygga till lokalerna som redan är om- och tillbyggda flera gånger. Det bedöms också vara svårt att skapa en god utemiljö för de boende då tomten kommer att bli bebyggd i hög utsträckning. Samhällsbyggnadsutskottet vill därför få ett parallellt uppdrag av kommunstyrelsen att som ett alternativ projektera ett helt nytt särskilt boende som kan ersätta både Soldalen och Bergfast. Boendet behöver projekteras för 45-54 lägenheter. Var boendet ska byggas bör framkomma i projekteringen men en möjlig plats skulle kunna vara Stortorget (gamla marknadsplatsen) som ligger relativt nära Bergfast. Under tiden som projekteringen pågår, kan det med fördel utredas om lägenheterna på Soldalen kan omvandlas till "vanliga" bostäder.

Dialog i ärendet har förts mellan samhällsbyggnadsutskottet presidium och vård och omsorgsnämndens presidium. Båda presidierna är positiva till att samhällsbyggnadsutskottet får i uppdrag av kommunstyrelsen att projektera två alternativ för att lösa behovet av särskilda boendeplatser i Lönsboda. Osbybostäders vd är informerad och får tjänsteskrivelsen för kännedom.

Mathias Karlsson

För kännedom till Osbybostäder

Samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

§ 118

Framtidens äldreomsorg 2016-2030

KS/2015:654 730

Beslut

Kommunchefen får i uppdrag att, i enlighet med fullmäktigeberedningens ”Framtidens äldreomsorg 2016-2030” betänkande, beställa projektering av nytt vård- och omsorgsboende med 27 lägenheter i Lönsboda.

Sammanfattning av ärendet

Osby kommun står inför ett behov av en långsiktig plan för kommunens äldreomsorg. I kommunen kommer antalet äldre att öka samtidigt som befolkningen lever allt längre. Under 2016 tillsattes en fullmäktigeberedning som av Kommunfullmäktige fick i uppdrag att diskutera sex frågeställningar kopplade till den framtida äldreomsorgen 2016-2030. Beredningens arbete mynnade ut i ett betänkande som innefattade förslag för vård och omsorgsarbetet. För att se över möjligheter att praktiskt arbeta med dessa förslag behöver en handlingsplan upprättas.

Beslutsunderlag

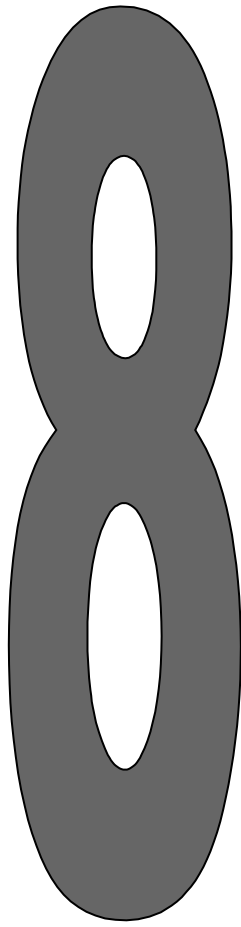
Vård- och omsorgsnämndens beslut den 23 maj 2017, § 49.

Tjänsteskrivelse "Framtidens äldreomsorg 2016-2030" daterad den 3 maj 2017 från förvaltningschef Helena Ståhl och områdeschef Andriette Näslund.

Kommunfullmäktiges beslut den 13 februari 2017, § 14.

Beslutet skickas till

Kommunchef Petra Gummeson

Revisionsrapport, granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag

Dnr VON/2018:18 007

Vård och Omsorg förslag till Vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att inte lämna något yttrande avseende revisionsrapporten eftersom nämnden i huvudsak bedöms ha ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av Osby kommuns förtroendevalda revisorer har PwC gjort en granskning av hanteringen av riktade eller specialdestinerade statsbidrag inom förskola, grundskola och äldreomsorg. Granskningen har omfattat barn- och skolnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Granskningen har syftat till att besvara följande revisionsfråga:

- Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern

Efter genomförd granskning gör PwC den sammanfattande bedömningen att vård- och omsorgsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Ansvaret för hantering av riktade statsbidrag är tydliggjort inom respektive verksamhet/förvaltning. Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns dokumenterade och ändamålsenliga rutiner för hanteringen.
- Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om bidrag överstigande sex prisbasbelopp. Av berörda nämndernas delegationsordningar framgår att berörda förvaltningschefer har rätt att på delegation fatta beslut om projektmedel, EU-bidrag m.m. upp till sex prisbas-belopp.

- Kartläggning och verifiering visar att nämnden har sökt 2 av de totalt 3 olika riktade statsbidrag inom granskningsområdet som funnits tillgängliga under granskningsperioden.
- Inom vård- och omsorg tas riktade statsbidrag inte med i verksamhetens detaljbudget. Det saknas kommunövergripande rutiner för hur statsbidrag ska hanteras i budget. PwC förespråkar att riktade statsbidrag tas med i verksamhetens detaljbudget.
- Redovisning sker i huvudsak i enlighet med RKR. Alla riktade statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer
- Det sker ingen samlad redovisning av riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Regelmässig årlig återrapportering sker dock till berörda nämnder

I syfte att förstärka den interna kontrollen lämnar PwC följande övergripande rekommendationer:

- I samverkan med kommunens centrala ekonomiavdelning årligen kartlägga vilka riktade statsbidrag som finns att söka.
- Statsbidrag som planeras att sökas/inte sökas bör beslutas av berörd nämnd, alternativt redovisas för berörd nämnd i det fall ansökan sker i enlighet med delegationsbeslut.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar verksamhetens omfattning och finansiering under en längre period bör behandlas av nämnd.
- Tydliggör nämndernas delegationsordningar med avseende om ansökningar av riktade statsbidrag får ske enligt delegationsbeslut. Av nuvarande delegationsordningar framgår att ansökningar av projektmedel, EU-bidrag m.m. har delegerats.
- De riktade statsbidrag som söks bör tas upp i verksamheternas detaljbudgetar och budgeteras i ekonomisystem.
- Återrapportera till kommunstyrelsen och nämnderna de sökta och erhållna riktade statsbidragen

Beslutsunderlag

Revisionsrapport PwC, granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag, daterad januari 2018

Helena Ståhl

Förvaltningschef förr vård och omsorg

Beslutet skickas till

2018-01-16

Revisorerna

Kommunstyrelsen
Barn- och skolnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC genomfört en granskning av hanteringen av riktade eller specialdestinerade statsbidrag inom förskola, grundskola och äldreomsorg. Granskningens revisionsfråga har varit: *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?* Revisionsrapporten bifogas i bilaga.

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att barn- och skolnämnden inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer vidare att vård- och omsorgsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Ansvaret för hantering av riktade statsbidrag är tydliggjort inom respektive verksamhet/förvaltning. Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns dokumenterade och ändamålsenliga rutiner för hanteringen. Dokumenterade rutiner saknas inom barn- och skolförvaltningen.
- Barn- och skolnämnden fattar i regel inte formella beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag. Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om bidrag överstigande sex prisbasbelopp. Av berörda nämndernas delegationsordningar framgår att berörda förvaltningschefer har rätt att på delegation fatta beslut om projektmedel, EU-bidrag m.m. upp till sex prisbasbelopp.
- Vår kartläggning och verifiering visar att berörda nämnder har sökt 15 av de totalt 27 olika riktade statsbidrag inom granskningsområdet som funnits tillgängliga under granskningsperioden, varav 13 inom förskola och grundskola och 2 inom äldreomsorg.

2018-01-16

- Inom barn- och skola läggs alla vid budgettillfället kända riktade statsbidrag in i verksamhetens detaljbudget för utförarna. Bidrag som inkommer senare under året läggs inte in i budget utan hanteras i löpande redovisning. Inom vård- och omsorg tas riktade statsbidrag inte med i verksamhetens detaljbudget. Det saknas kommunövergripande rutiner för hur statsbidrag ska hanteras i budget.
- Redovisning sker i huvudsak i enlighet med RKR. Alla riktade statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.
- Det sker ingen samlad redovisning av riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Regelmässig årlig återrapportering sker dock till berörda nämnder.

I rapporten ges även ett antal förslag på rekommendationer i syfte att stärka den interna kontrollen avseende statsbidrag.

Revisionen önskar svar från kommunstyrelsen och barn- och skolnämnden avseende framförda synpunkter i revisionsrapporten senast den 31 mars 2018.

Yngve Lörup

Revisionens vice ordförande

Revisionsrapport

Granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag

*Martin Halldén
Jenny Nyholm*

Januari 2018

Osby kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Syfte och revisionsfråga.....	4
2.2.1.	Kontrollfrågor:.....	4
2.3.	Avgränsning och metod.....	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1.	Rutiner för ansökan, rekvirering och rapportering.....	6
3.1.1.	Förskola och grundskola	6
3.1.2.	Äldreomsorg	7
3.2.	Kartläggning av riktade statsbidrag	8
3.3.	Budget och redovisning	10
3.3.1.	Förskola och grundskola	11
3.3.2.	Äldreomsorgen	11
3.4.	Återrapportering till nämnd	12
4.	Revisionell bedömning.....	13
4.1.	Avstämning mot kontrollfrågor.....	13
4.2.	Revisionell bedömning	14
4.3.	Rekommendationer.....	14
Bilaga 1: Kartläggning av riktade statsbidrag		18

1. *Sammanfattning*

På uppdrag av Osby kommuns förtroendevalda revisorer har PwC gjort en granskning av hanteringen av riktade eller specialdestinerade statsbidrag inom förskola, grundskola och äldreomsorg. Granskningen har omfattat barn- och skolnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Granskningen har syftat till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att barn- och skolnämnden inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer vidare att vård- och omsorgsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Ansvaret för hantering av riktade statsbidrag är tydliggjort inom respektive verksamhet/förvaltning. Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns dokumenterade och ändamålsenliga rutiner för hanteringen. Dokumenterade rutiner saknas inom barn- och skolförvaltningen.
- Barn- och skolnämnden fattar i regel inte formella beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag. Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om bidrag överstigande sex prisbasbelopp. Av berörda nämndernas delegationsordningar framgår att berörda förvaltningschefer har rätt att på delegation fatta beslut om projektmedel, EU-bidrag m.m. upp till sex prisbasbelopp.
- Vår kartläggning och verifiering visar att berörda nämnder har sökt 15 av de totalt 27 olika riktade statsbidrag inom granskningsområdet som funnits tillgängliga under granskningsperioden, varav 13 inom förskola och grundskola och 2 inom äldreomsorg.
- Inom barn- och skola läggs alla vid budgettillfället kända riktade statsbidrag in i verksamhetens detaljbudget för utförarna. Bidrag som inkommer senare under året läggs inte in i budget utan hanteras i löpande redovisning. Inom vård- och omsorg tas riktade statsbidrag inte med i verksamhetens detaljbudget. Det saknas kommunövergripande rutiner för hur statsbidrag ska hanteras i budget.
- Redovisning sker i huvudsak i enlighet med RKR. Alla riktade statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.

- Det sker ingen samlad redovisning av riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Regelmässig årlig återrapportering sker dock till berörda nämnder.

I syfte att förstärka den interna kontrollen lämnas följande rekommendationer:

- I samverkan med kommunens centrala ekonomiavdelning årligen kartlägga vilka riktade statsbidrag som finns att söka.
- Statsbidrag som planeras att sökas/inte sökas bör beslutas av berörd nämnd, alternativt redovisas för berörd nämnd i det fall ansökan sker i enlighet med delegationsbeslut.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar verksamhetens omfattning och finansiering under en längre period bör behandlas av nämnd.
- Tydliggör nämndernas delegationsordningar med avseende om ansökningar av riktade statsbidrag får ske enligt delegationsbeslut. Av nuvarande delegationsordningar framgår att ansökningar av projektmedel, EU-bidrag m.m. har delegerats.
- De riktade statsbidrag som söks bör tas upp i verksamheternas detaljbudgetar och budgeteras i ekonomisystem.
- Återrapportera till kommunstyrelsen och nämnderna de sökta och erhållna riktade statsbidragen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Osby kommun utför PwC en granskning av hantering och rutiner avseende riktade statsbidrag.

Den direkta statliga styrningen av kommunerna ökar allt mer och i den statliga styrningen ingår ofta ekonomiska incitament.

Antalet riktade statsbidrag ökar från år till år. År 2016 och 2017 uppgick dessa till sammantaget till ca 85 stycken bidrag inom olika områden. En del av bidragen kräver mycket omfattande förarbeten och administration från kommunernas sida, medan andra bidrag kan rekvireras och redovisas i efterhand.

I takt med att staten ökar de riktade statsbidragen istället för att öka de generella statsbidragen ställs allt större krav på att kommunerna har goda rutiner för att fånga upp att dessa bidrag finns, och för att ansöka om dem.

Kommunstyrelsen, genom ekonomiavdelningen, har att säkerställa kommunens finansiering. Ofta ligger dock uppdraget att söka de riktade statsbidragen på förvaltningarna.

2.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet är att granska om berörda nämnder har ändamålsenliga rutiner för att söka riktade statsbidrag i den omfattning man är berättigad till. Syftet är vidare att kontrollera om korrekta beslut har fattats i de fall man har sökt eller valt att inte söka de riktade statsbidragen, samt att redovisning sker i enlighet med RKR¹. Granskningen syftar därmed till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

2.2.1. Kontrollfrågor:

Revisionsfrågan besvaras utifrån följande uppställda kontrollfrågor:

- Finns ändamålsenliga rutiner för ansökning/rekvirering och rapportering av riktade statsbidrag?
- Har berörda nämnder sökt de riktade statsbidrag som de är berättigade till?
- Hur fattas formella beslut avseende ansökan/att eventuellt inte ansöka riktade statsbidrag? Har nämndbeslut/delegationsbeslut fattats?

¹ Rådet för Kommunal Redovisning

- Har bidragen tagits med i verksamhetens detaljbudget?
- Redovisning av riktade statsbidrag sker i enlighet med RKR?

2.3. Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till att omfatta riktade statsbidrag inom förskola, grundskola och äldreomsorg. Granskningen avgränsas till berörda nämnder och omfattar inte statsbidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamheten.

Granskningen genomförs genom kartläggning av tillgängliga riktade statsbidrag inom granskningsområdet, samt genom dokumentstudier avseende rutiner, detaljbudget, fattade beslut och redovisning. Vidare sker intervjuer med berörda tjänstemän.

Inom ramen för den här granskningen har följande tjänstemän intervjuats:

- Tf. Ekonomichef
- Vård- och omsorgschef
- Verksamhetscontroller, Vård och omsorg
- Förvaltningschef, Barn och skola
- Verksamhetscontroller, Barn och skola
- Verksamhetsutvecklare, Barn och skola

Rapporten har sakgranskats av berörda tjänstemän.

3. Granskningsresultat

3.1. Rutiner för ansökan, rekvirering och rapportering

Riktade statsbidrag, även kallade specialdestinerade statsbidrag, är tidsbegränsade och avsedda för en bestämd verksamhet eller visst ändamål/åtgärd. I Osby kommun är det barn- och skolnämnden och vård- och omsorgsnämnden som ansvarar för att söka statsbidrag inom förskola och grundskola respektive äldreomsorg, och bidragen tillfaller nämndernas budget i sin helhet. Den praktiska hanteringen att bevaka, besluta om, ansöka om/rekvirera samt återrapportera riktade statsbidrag sker på berörda förvaltningar. Detta ställer krav på att nämnderna och förvaltningarna har ändamålsenliga rutiner och riktlinjer avseende beslut och ansökningar av statsbidragen. I barn- och skolnämndens internkontrollplan 2018 finns en kontroll avseende rutin för riktade statsbidrag för att säkerställa att det finns rutin för ansökning, rekvirering och rapportering.

Det finns i Osby kommun inga övergripande rutiner avseende riktade statsbidrag, utan bevakning, ansökning, och rapportering sker på nämnderna.

3.1.1. Förskola och grundskola

Det är förvaltningschefen vid barn- och skola som har det yttersta ansvaret avseende riktade statsbidrag inom förskola och grundskola. All hantering sker centralt på förvaltningen i nära dialog med områdeschefer, rektorsgrupp, förskolechefer och ledningen. Det saknas dokumenterade rutiner för hantering av riktade statsbidrag inom barn och skola. Vid intervju anges de rutiner som finns idag ska dokumenteras. Berörda tjänstemän upplever att det finns god kontroll och att det finns uppbackning vid frånvaro.

Bevakning av bidrag sker framförallt via Skolverkets hemsida genom statsbidragskalendern och den digitala plattformen "mina sidor". Bevakning sker även via andra myndigheter, t.ex. Kulturrådet. Det är verksamhetscontroller och verksamhetsutvecklare som sköter bevakning av bidrag som avser förskola och grundskola. Till sammans med områdeschef förskola och grundskola görs en kartläggning av vilka bidrag som finns tillgängliga och diskussion förs huruvida de ska ansöka om kartlagda bidrag. Bidrag avseende gymnasieskolan hanteras separat, men berörda tjänstemän träffas kontinuerligt för att säkerställa att alla statsbidrag fångas upp. Vidare förs diskussioner med rektorsgruppen och enligt uppgift sker kontinuerlig dialog mellan förvaltning, chefer och ledningen.

Det är områdescheferna för de olika verksamheterna som fattar beslut om vilka bidrag de ska söka. Rapportering om vilka bidrag som söks sker till nämnden. Inom barn och skola fattas inte formella delegationsbeslut. De intervjuade upplever att det är tydligt att det är förvaltningen som ska söka vissa bidrag. De har diskussioner inom kommunledningsgruppen avseende bidrag som hamnar i gråzon och för-

valtningscheferna träffas varje vecka. Både verksamhetsutvecklaren och verksamhetscontroller har behörighet att lämna in ansökningar på Skolverkets ”mina sidor”.

3.1.2. Äldreomsorg

Huvudansvaret för hantering av riktade statsbidrag som avser äldreomsorg innehas av vård- och omsorgschefen vid vård- och omsorgsförvaltningen. Verksamhetscontroller har den sammanhållande rollen. Inom förvaltningen finns en framtagen dokumenterad rutin (beslutad 2017-01-01) för hantering av statsbidrag. Under intervju uppges att det är en liten grupp som arbetar med dessa frågor och att de täcker upp för varandra vid frånvaro. Framöver kommer även verksamhetscheferna (nyinrättade tjänster) vara mer delaktiga, både avseende bevakning och hantering.

Bevakning av bidrag sker framförallt genom Socialstyrelsen och SKL. Från Socialstyrelsen skickas information per mail när det är dags att ansöka om bidrag. Bevakningen hanteras i tre led; inom nätverk, vård- och omsorgschef + verksamhetscontroller samt inom ekonomiavdelningen. Tillsammans kartläggs vilka riktade statsbidrag som finns att söka och därefter informeras nämnden. Ansökningar som avser bidrag upp till sex prisbasbelopp kan förvaltningschefen fatta beslut om. Vid intervju anges att beslutsrätten ibland delegeras till verksamhetscontroller. För att ansöka om större bidrag görs ett ärende till nämnden som beslutar om ansökan och ger vård- och omsorgschefen rätt att verkställa ansökan. Enligt rutinen så diarieförs ansökningar som nämnden beslutar om. Vid intervju anges att nämnden inte alltid fattar beslut. För bidrag som finns att söka flera år i rad har hittills endast ett beslut fattats. Vi har inhämtat nämndens beslut (2016-03-17) avseende stimulansmedel för kunskapssatsning för baspersonal inom äldre- och funktionshinderomsorgen 2016. Vi har även inhämtat nämndens beslut (2015-12-15) avseende Äldresatsning 2016 (Ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016). Av båda besluten framgår att verksamhetsområdeschefen får i uppdrag att rekvirera statsbidraget. Nämndbeslut eller delegationsbeslut för ansökningar inom Ökad bemanning inom äldreomsorgen under 2017 har inte fattats.

Rekvirering av bidrag görs av verksamhetscontroller vid förvaltningen, som upprättar ett särskilt ansvar, verksamhet och projektnummer för varje statsbidrag och för varje år. Efter genomförd ansökan/rekvirering lämnas förslag till nämnden hur statsbidraget ska användas som fattar beslut om fördelning av bidraget.

Verifiering

Vi har inhämtat berörda nämnders delegationsordningar för att kontrollera vem som har delegation att fatta beslut om att ansöka om riktade statsbidrag. Följande har noterats:

- Vi har via delegationsordning kunnat verifiera att förvaltningschef inom barn- och skola har rätt att på delegation fatta beslut om att ansöka om projektmedel, EU-bidrag m.m. upp till sex prisbasbelopp.
- Vi har via delegationsordning kunnat verifiera att vård- och omsorgschefen har rätt att på delegation fatta beslut om att ansöka om projektmedel, EU-

bidrag m.m. upp till sex prisbasbelopp. För bidrag över sex prisbasbelopp har delegation lämnats till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott.

3.2. Kartläggning av riktade statsbidrag

Inom förskola, grundskola och äldreomsorg finns riktade statsbidrag att söka främst från Skolverket och Socialstyrelsen, men även från övriga instanser såsom Kulturrådet och Boverket.

Inom ramen för granskningen har vi gjort en kartläggning av de riktade statsbidrag som funnits att söka inom granskningsområdet under granskningsperioden 2016 samt 2017. Sammantaget har vi valt att granska 27 stycken olika bidrag. Se bilaga 1 för en sammanställning av kartlagda bidrag.

Berörda verksamheter uppger att de söker alla bidrag som bedöms relevanta och att de inte ansöker om bidrag i mindre omfattning än vad de är berättigade till. Beslut om att inte söka om bidrag avseende förskola och grundskola tas av förvaltningschefen för barn och skola efter dialog med verksamhetsutvecklare, områdeschef och rektorsgruppen. Inom vård och omsorg saknas konkret rutin för hur ett beslut om att inte söka ett bidrag skulle fattas.

Vi har inhämtat en sammanställning över vilka riktade statsbidrag som berörda nämnder/verksamheter har ansökt om inom respektive område, inklusive ansökt belopp samt beviljat anslag. I nedanstående tabeller redogörs för utfallet av inhämtade sammanställningar.

Tabell 1: Riktade statsbidrag inom förskola och grundskola

Statsbidrag	Ansökt belopp, kr	Beviljat anslag, kr
Karriärtjänster HT 2016	541 875	541 875
Karriärtjänster VT 2017	595 000	595 000
Karriärtjänster HT 2017	595 000	595 000
Lovskola 2017	26 455	144 000
Lågstadiesatsningen 2016/2017	4 644 198	4 644 198
Lågstadiesatsningen 2017/2018	2 700 265	2 400 265
Läraryftet 2016	<i>i.u.</i>	93 750
Läraryftet 2017	105 000	105 000
Lärlönelyftet HT16 (inkl. gymnasiet)	1 900 000	1 873 868
Lärlönelyftet 2017 (inkl. gymnasiet)	2 580 140	2 580 140
Läsllyftet 2016	54 000	54 000
Läsllyftet 2017/2018	999 000	999 000
Läxhjälp 2016	<i>i.u.</i>	261 000
Läxhjälp 2017	90 000	90 000
Mindre barngrupper i förskolan 2016/2017	1 002 000	1 002 000
Mindre barngrupper i förskolan 2017/2018	1 680 000	1 680 000

Papperslösa barn 2016	67 517	67 517
Papperslösa barn VT 2017	52 299	52 299
Papperslösa barn HT 2017	52 299	<i>Ej klart</i>
Samordnare för nyanländas lärande	138 200	138 200
Samverkan för bästa skola	<i>Deltar</i>	<i>Deltar</i>
Skapande skola 2017/2018	380 000	380 000
Ökad jämlikhet 2017	912 333	924 308
TOTALT:		19 221 420

Utöver ovanstående bidrag har verksamheten sökt ett antal bidrag som inte har ingått i granskningen:

- Förstärkt bemanning inom barn- och ungdomsvården
- Kompetensutveckling inom barn- och ungdomsvården
- Parkskolan för alla
- Skoldatatek
- Fritidshemssatsningen

Tabell 2: Riktade statsbidrag inom äldreomsorg

Statsbidrag	Ansökt/ rekvirerat belopp, kr	Beviljat anslag, kr
Kunskapssatsning för baspersonal i äldre- och funktionshindersomsorgen 2016	311 197	311 197
Ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016	3 481 685	3 481 685
Ökad bemanning inom äldreomsorgen 2017	3 457 064	3 457 064
TOTALT:		7 249 946

Iakttagelser och verifiering

Sammantaget har de granskade verksamheterna ansökt om 15 stycken olika riktade statsbidrag under granskningsperioden, att jämföra med vår kartläggning om totalt 27 stycken bidrag. 9 stycken bidrag har sökts mer än en gång. Av de 15 riktade statsbidragen är 13 stycken inom förskola och grundskola och två stycken inom äldreomsorg. Beviljat anslag uppgår till totalt ca 26,5 mnkr. För ett antal bidrag är ansökningsförfarandet ej klart vid tidpunkt för granskning.

En jämförelse har gjorts mellan vår kartläggning (se bilaga 1) och ovanstående tabeller (tabell 1-2). Kontroll har skett av om respektive verksamhet har ansökt om de riktade statsbidrag som funnits att söka under granskningsperioden. Följande har noterats:

- BSN har ansökt om 13 stycken olika riktade statsbidrag under granskningsperioden, varav 8 bidrag har sökts två år i följd. Av vår kartläggning framgår att det funnits 24 stycken olika riktade statsbidrag att ansöka om under

granskningsperioden, vilket innebär att verksamheten inte sökt 11 stycken bidrag. Orsaken till varför de ej har sökts framgår av nedanstående tabell.

Tabell 3: *Ej sökta bidrag inom förskola/grundskola*

Ej ansökt statsbidrag	Förklaring
Bidrag till sommarlovsaktiviteter	Sökts av annan förvaltning.
Entreprenörskap i skolan	Ej analyserat om bidraget går att söka.
Fortbildning rektorer och förskole-chefer	Ej analyserat om bidraget går att söka.
Förlängt matematiklyft	Aktivt avstått att ansöka till förmån för att arbeta med läslyftet.
Hälsofrämjande utveckling	Det fanns inte möjligheter att organisera insatserna för att möjliggöra en ansökan.
Icke-folkbokförda barn (Diplomatbarn)	Ej aktuellt för Osby kommun.
Läslyftet i förskolan	Aktivt avstått att ansöka till förmån för att jobba med digitalisering.
Omsorg på obekvämt arbetstid	Ej aktuellt för Osby kommun.
Personalförstärkning inom elevhälsa	Uppfylle inte villkoren.
Utlandssvenska elevers skolgång	Ej aktuellt för Osby kommun.
Ökad undervisningstid för nyanlända Elever	Ej analyserat om bidraget går att söka.

- VON har ansökt om två av tre av de riktade statsbidragen som funnits att ansöka om under granskningsperioden och som framgår av vår kartläggning. Nämnden har inte ansökt om bidrag för kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorgen. Bidraget hanteras inom Utbildning- och arbetsförvaltningen (vuxenutbildning), som söker bidraget i dialog med vård- och omsorg.

3.3. Budget och redovisning

I kommunens övergripande budgetprocess och resursfördelning när kommande års ramar fastställs är riktade statsbidrag ofta föremål för diskussion. Riktade statsbidrag diskuteras även i kommunledningsgruppen i samband med budgetdiskussioner. Alla riktade statsbidrag hanteras på nämndnivå i deras respektive nämndplaner.

Specialdestinerade eller riktade statsbidrag är tidsbegränsade och avsedda för en bestämd verksamhet eller visst ändamål/åtgärd. Enligt information från RKR i oktober 2014 ska riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Huvudregeln är att bidragen kräver någon form av motprestation eller återrapportering. Periodisering ska göras i den period där prestationerna har utförts. Det finns tre olika sätt att hantera riktade statsbidrag i redovisningen.

1. *Prestationsbaserade ersättningar* utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska

bokföras i samma perioder som prestationerna utförts. Utbetalning i efterskott ska tas upp som fordran (upplupen intäkt) i den period som prestationen utförts och som skuld (förutbetalad intäkt) om de utbetalas i förskott.

2. Om *prestationsbaserade bidrag utbetalas för ett framtida tidsbestämt projekt* och de utförda prestationerna utgör beräkningsunderlag för fördelning av bidraget ska det bokföras och matchas mot kostnader över den fastslagna tidsperioden. Denna typ av bidrag är ofta kopplade till redovisningsskyldighet och skyldighet att återbetala kvarvarande medel vid projekttidens slut.
3. *Icke prestationsbaserade bidrag* betalas ut utan krav på motprestation och intäktsförs den period som bidraget avser. Bidraget ska intäktsföras i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser.

3.3.1. Förskola och grundskola

Enligt uppgift har nämnden en ny budgetprocess sedan 2017, i vilken de tar höjd för statsbidrag. I nämndplanen finns de riktade statsbidrag som förvaltningen har kännedom om och som de ska söka. Budget finns för både intäkter och kostnader. Vid förändringar under året görs inga ändringar i budget. Statsbidrag som inkommer under året läggs inte in i detaljbudgeten, utan dessa beaktas endast i prognoser.

All ekonomisk hantering och redovisning sker centralt på förvaltningen. Alla statsbidrag redovisas på egna projektkoder så att de går att följa intäkter och kostnader i ekonomisystemet. Huvudprincipen är att kostnader ska matchas mot intäkter i den mån det är möjligt. För de största statsbidragen uppges detta inte alltid vara möjligt, eftersom stor del av kostnaderna avser lön.

Controllers på förvaltningen gör månadsvisa budgetuppföljningar, på bidrags-/projektnivå. I samband med bokslut säkerställer verksamhetscontroller vilka bidrag som ska periodiseras på nästa år, samt vilka som ska intäktsföras alternativt återbetalas till bidragsgivaren.

3.3.2. Äldreomsorgen

Riktade statsbidrag inom äldreomsorg tas inte upp i nämndens detaljbudget. Nämndplan upprättas årligen i september/oktober och information eller beslut om bidrag inkommer tidigast i januari. Förutom löneökning så görs inga ändringar i budget under året.

All ekonomisk hantering och redovisning sker centralt på förvaltningen. Av förvaltningens rutin framgår att alla statsbidrag bokförs på egna projektnummer i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning av intäkter och kostnader. Vid intervju anges dock att kostnaderna inte alltid överensstämmer med verkligheten och det faktiska utfallet eftersom det finns en rörlighet mellan projekt. Det är därmed svårt att veta exakt vilka kostnader som avser respektive projekt. De rättar inte upp redovisningen i efterhand. Vid intervju anges att de inte rullar medel över årsskiftet.

Det är enhetscheferna samt områdescheferna som ansvarar för att medlen används under den period som de är avsedda för. Cheferna ansvarar för sin egen budget och förutsätts göra månadsvisa uppföljningar. Av förvaltningens rutin framgår att intern kontroll av statsbidragens användande och bokföring görs vid varje budgetuppföljning. Enligt uppgift ska det inom ramen för 2018-års internkontroll göras stickprov på att personal konterar på rätt projekt och ansvarsområde.

3.4. Återrapportering till nämnd

Det görs ingen samlad redovisning av riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Det sker regelmässig återrapportering till barn- och skolnämnden. Redovisning görs dock inte på projektnivå, utan på en mer övergripande nivå. Vid intervju anges att det finns en god kommunikation mellan politiken och tjänstemännen, och att politiken står bakom förvaltningen och litar på att de gör den bästa bedömningen utifrån kommunens mål etc.

Det sker regelmässig återrapportering till vård- och omsorgsnämnden. Redovisning av riktade statsbidraget sker årligen och genom kvalitetsförbättringar anges hur respektive bidrag har fördelats, vad medlen använts till och vad effekterna blivit.

4. Revisionell bedömning

4.1. Avstämning mot kontrollfrågor

Revisionsfrågan besvaras utifrån fem uppställda kontrollfrågor. Respektive kontrollfråga bedöms uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

	Bedömning och kommentar	Bedömning och kommentar
Kontrollfråga	<i>Barn- och skolnämnden</i>	<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>
Finns det ändamålsenliga rutiner för ansökning/rekvirering och rapportering av riktade statsbidrag?	Delvis uppfyllt Inom barn- och skolförvaltningen finns inga dokumenterade riktlinjer för statsbidragsansökningar. Ansvaret är dock tydligt och ligger på förvaltningschef, verksamhetscontroller och områdeschefer, vilka genomför bevakning och ansökning av riktade statsbidrag. Inför 2018 finns i nämndplanen en sammanställning över bidrag som ska sökas. Det sker en återkommande muntlig rapportering till nämnd avseende sökta och erhållna riktade statsbidrag.	Uppfyllt Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns dokumenterade rutiner för hantering av riktade statsbidrag. Ansvaret är tydligt fördelat mellan förvaltningschef och verksamhetscontroller. Även ekonomiavdelningen är involverad vad gäller bevakning. Det sker årlig rapportering till nämnd avseende sökta och erhållna riktade statsbidrag, samt hur medlen använts.
Har berörda nämnder sökt de riktade statsbidrag som de är berättigade till?	Delvis uppfyllt Barn- och skolnämnden har sökt 13 av 24 bidrag. De bidrag som inte söktes har bedömts ej relevanta eller ej varit aktuella. Några har söktes av annan förvaltning. Två bidrag har ej analyserats.	Uppfyllt Vård- och omsorgsnämnden har sökt 2 av 3 bidrag. Nämnden har inte sökt bidrag för kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorg och hälso- och sjukvård. Bidraget hanteras vid annan verksamhet.
Hur fattas formella beslut avseende ansökan/att eventuellt inte ansöka om riktade statsbi-	Delvis uppfyllt Nämnden har under 2016 och 2017 inte fattat formella beslut om ansökningar av riktade statsbidrag. Formella	Delvis uppfyllt Nämnden fattar beslut om att bidrag som överstiger sex prisbasbelopp, dock fattas beslut endast en gång för bi-

<p>drag? Har nämndbeslut/delegationsbeslut fattats?</p>	<p>beslut har inte heller regelmässigt skett via delegationsbeslut. Av delegationsordningen framgår att nämnd ska fatta beslut om att söka bidrag som överstiger 6 basbelopp. Från 2018 gäller nya dock nya beslutsrutiner. I nämndens beslutade nämndplan avseende 2018 redovisas vilka bidrag som ska sökas.</p>	<p>drag som gäller flera år. Av delegationsordning framgår att vård- och omsorgschef har rätt att ansöka om bidrag upp till sex prisbasbelopp. Vi har inte tagit del av några delegationsbeslut. Förvaltningen saknar konkreta rutiner för hur ett beslut om att inte söka ett bidrag ska hanteras.</p>
<p>Har bidragen tagits med i verksamhetens detaljbudget?</p>	<p>Uppfyllt De riktade statsbidrag som är fullt ut kända vid budgettillfället läggs in i budget för utförarna. De bidrag som inkommer under verksamhetsåret läggs inte in i budget utan hanteras i löpande redovisning.</p>	<p>Delvis uppfyllt Inga bidrag tas med i detaljbudget. Redovisning av intäkter och kostnader sker strukturerat och uppföljningsbart.</p>
<p>Redovisning sker i enlighet med RKR?</p>	<p>Uppfyllt Alla statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.</p>	<p>Uppfyllt Alla statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.</p>

4.2. Revisionell bedömning

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

- *Har berörda nämnder ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll?*

Efter genomförd granskning gör vi den sammanfattande bedömningen att barn- och skolnämnden inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer vidare att vård- och omsorgsnämnden i huvudsak har ändamålsenliga rutiner avseende ansökning samt redovisning av riktade statsbidrag som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Ansvaret för hantering av riktade statsbidrag är tydliggjort inom respektive verksamhet/förvaltning. Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns dokumenterade och ändamålsenliga rutiner för hanteringen. Dokumenterade rutiner saknas inom barn- och skolförvaltningen.
- Barn- och skolnämnden fattar i regel inte formella beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag. Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om bidrag överstigande sex prisbasbelopp. Av berörda nämndernas delegationsordningar framgår att berörda förvaltningschefer har rätt att på delegation fatta beslut om projektmedel, EU-bidrag m.m. upp till sex prisbasbelopp.
- Vår kartläggning och verifiering visar att berörda nämnder har sökt 15 av de totalt 27 olika riktade statsbidrag inom granskningsområdet som funnits tillgängliga under granskningsperioden, varav 13 inom förskola och grundskola och 2 inom äldreomsorg.
- Inom barn- och skola läggs alla vid budgettillfället kända riktade statsbidrag in i verksamhetens detaljbudget för utförarna. Bidrag som inkommer senare under året läggs inte in i budget utan hanteras i löpande redovisning. Inom vård- och omsorg tas riktade statsbidrag inte med i verksamhetens detaljbudget. Det saknas kommunövergripande rutiner för hur statsbidrag ska hanteras i budget.
- Redovisning sker i huvudsak i enlighet med RKR. Alla riktade statsbidrag projektförs i ekonomisystemet, vilket möjliggör uppföljning. I enlighet med RKR bokförs kostnader löpande på respektive projektnummer.
- Det sker ingen samlad redovisning av riktade statsbidrag till kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Regelmässig årlig återrapportering sker dock till berörda nämnder.

4.3. Rekommendationer

I syfte att förstärka den interna kontrollen lämnas följande rekommendationer:

- I samverkan med kommunens centrala ekonomiavdelning årligen kartlägga vilka riktade statsbidrag som finns att söka.
- Statsbidrag som planeras att sökas/inte sökas bör beslutas av berörd nämnd, alternativt redovisas för berörd nämnd i det fall ansökan sker i enlighet med delegationsbeslut.
- Ansökningar om riktade statsbidrag som påverkar verksamhetens omfattning och finansiering under en längre period bör behandlas av nämnd.
- Tydliggör nämndernas delegationsordningar med avseende om ansökningar av riktade statsbidrag får ske enligt delegationsbeslut. Av nuvarande delegationsordningar framgår att ansökningar av projektmedel, EU-bidrag m.m. har delegerats.

- De riktade statsbidrag som söks bör tas upp i verksamheternas detaljbudgetar och budgeteras i ekonomisystem.
- Återrapportera till kommunstyrelsen och nämnderna de sökta och erhållna riktade statsbidragen.

2018-01-16

Martin Halldén

Projektledare

Lena Salomon

Uppdragsledare

Bilaga 1: Kartläggning av riktade statsbidrag

Tabell 1: Riktade statsbidrag inom förskola och grundskola

Statsbidrag	Bidragsgivare	Kommunen har sökt bidraget?
Bidrag till sommarlovsaktiviteter	MUSC	Ja (sökts av annan verksamhet)
Entreprenörskap i skolan	Skolverket	Nej
Fortbildning rektorer och förskolechefer	Skolverket	Nej
Fortbildning specialpedagogik	Skolverket	Nej
Förlängt Matematiklyft	Skolverket	Nej
Hälsofrämjande utveckling	Skolverket	Nej
Icke-folkbokförda barn (Diplomatbarn)	Skolverket	Nej
Karriärtjänster	Skolverket	Ja
Lovskola	Skolverket	Ja
Lågstadiesatsningen	Skolverket	Ja
Läraryftet	Skolverket	Ja
Lärlönelyftet	Skolverket	Ja
Läsllyftet	Skolverket	Ja
Läsllyftet i förskolan	Skolverket	Nej
Läxhjälp	Skolverket	Ja
Mindre barngrupper i förskolan	Skolverket	Ja
Omsorg på obekvämt arbetstid	Skolverket	Nej
Papperslösa barn i skolan	Skolverket	Ja
Personalförstärkning inom elevhälsa	Skolverket	Nej
Samverkan för bästa skola	Skolverket	Ja
Skapande skola	Statens Kulturråd	Ja
Upprustning av skollokaler och utemiljöer vid skolor, förskolor och fritidshem	Boverket	Nej (sökts av annan verksamhet)
Utlandssvenska elevers skolgång	Skolverket	Nej
Ökad undervisningstid för nyanlända elever	Skolverket	Nej

Tabell 2: Riktade statsbidrag inom äldreomsorg

Statsbidrag	Bidragsgivare	Kommunen har sökt bidraget?
Kunskapsatsning för baspersonal inom äldre- och funktionshindersomsorgen	Socialstyrelsen	Ja
Kompetensutbildning för tillfälligt anställda i äldreomsorg och hälso- och sjukvård	Skolverket	Hanteras av annan vht
Ökad bemanning inom äldreomsorgen	Socialstyrelsen	Ja

